Naša naloga:
Probuja in napredek naroda!
Naš namen:
V edinosti in slogi do cilja!

NARODNI VESTNIK

NATIONAL HERALD.

Največji slovenski dvotednik v Zedinjenih državah.
The Largest Semi-Weekly in the United States of America.

URADNO GLASILO SLOVENSKEGA KAT. PODP. DRUŠTVA SV. BARBARE, FOREST CITY, PA. — OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENIAN CATHOLIC BEN'T SOCIETY ST. BARBARA, FOREST CITY, PA.

No. 67. — Štev. 67. DULUTH, MINN., THURSDAY, AUGUST 20. 1914. — ČETRTEK, 20. AVGUSTA, 1914. Volume IV.—Letnik IV.

BELGIJCI ZASTAVLJAJO POT NEMŠKIM ČETAM.

NEMŠKE ČETE SE PREKO BELGIJE POMIKAJO PROTI FRANCOSKI MEJI. JUNAŠKI BELGIJCI JIH ZADRŽUJEJO. — V BITKI PRI LIEGE SO PADLI TRIJE NEMŠKI GENERALI. 35,000 AVSTRIJSKIH VOJAKOV PADLO V BITKI S SRBI. — ŠE SEDAJ SE DRŽI SLOVANSKI BELGRAD. — NOVA ZMAGA RUSOV NAD AVSTRIJCI.

POLOŽAJ.

O sedanjem položaju v Evropi je, če hočemo biti odkritosrčni, nemogoče povedati kaj določnega. Brzojavna poročila so vsa barvana, pa naj pridejo od te ali one strani. To je tudi razumljivo iz stališča vojskujočih se vlasti, da ne naznanjajo svetu gibanja čet. Listi vedo seveda veliko povedati, ali tem poročilom ni verjeti, ker je, kakor že omenjeno v Narodnem Vestniku, cenzura tako stroga, da potankosti ni mogoče izvedeti.

Vse glavne točke, katere pa ameriškanski listi zelo raztegujejo, so sledeče:

Beljgijci se še vedno hrabro drže in z največjim junaštvom zadržujejo prodiranje nemških čet. Vlada v Belgiji se je iz Bruslja premestila v Antverpen, to pa vsled tega, ker se Bruselj ne more držati in bi pomenjalo za Nemce veliko moralično zmago, ako bi zajele ves dvor, dasi iz strategičnega stališča to ne bi imelo nobenega pomena. Poročila tudi pravijo, da so Nemci že zasedli Bruselj, in da so na poti proti Antverpnu.

Na poti so jim zavezniki, t. j. Belgijci in Francozi, do večjih bitk pa menda do danes še ni prišlo, ker bi cenzura pač pripustila objavo važnejših dogodkov.

Kolikor pripuščajo poročila, je razvideti, da se Rusi umikajo, ne mogoče v begu, ampak da bi zvabili za seboj sovražnika, in ga potem končali. Prišlo je že večkrat do spopadov med ruskimi in nemškimi četami, toda na to ni polagati velike važnosti, pa naj bi bila zmaga na tej ali oni strani, ker do odločitve ne pride, dokler ne trčijo skupaj glavne armade.

Pomembno pa je, da je Rusija dovolila Poljski avtonomijo, ako pomagajo Poljaki Rusom, in tudi Židom so obljubljene razne pravice, ako se pokažejo rodoljubne. Tako bode torej ta vojna kolikor toliko pomagala, da pridejo nasedaj zatirani do svojih pravic.

O kakšnih bitkah med Avstrijo in Srbijo ni ničesar čuti. Iz zadnje balkanske vojne bode znano rojakom, da imajo Srbi popolnoma svojo taktiko, da ne dajo ničesar v javnost. Avstrija se pa menda tudi sramuje naznaniti svetu, da ne more ničesar opraviti z majhnim narodom, katerega je mislila pognati z mokrimi cunjami v beg. Da pa Srbi nimajo straha, da se junaško borijo, je najboljši dokaz to, da se še danes Belgrad drži; avstrijske čete sicer streljajo nanj, toda preko Donave in Save ne morejo priti. Poročila pravijo, da je padlo v bitkah med avstrijskimi četami in Srbi že do 35,000 Avstrijcev, in da so izvojevale srbske čete sijajno zmago nad vojno silo 80.000 avstrijskih vojakov. Bitka med Srbi in Avstrijci se je vršila pri Sabacu, štirideset milj zapadno od Belgrada.

Da v Avstriji ne vlada med slovanskimi narodi veliko vojno razpoloženje med vojaščini obveznimi, je sklepati iz poročil, ki naznanjajo ne samo nezadovoljnost, ampak celo punte. Tako se govori, da so na Češkem decimirali cel regiment ter postrelili po prekem sodu ljudi, ki so izrazili svoje opravičeno ogorčenje nad to nepravično vojno Avstrije, ki je izzvala splošno evropsko klanje.

Tudi v Nemčiji se dogajajo take stvari. Poročali smo zadnjič (Narodni Vestnik je bil prvi izmed slovenskih listov, ki je prinesel tozadevno vest) da so v Nemčiji ustrelili socialističnega poslanca dr. Liebknechta. Nepotrjene vesti tudi naznanjajo, da so bili po prekem sodu obsojeni in ustreljeni še drugi socialisti.

V sedanji evropski kolobociji je velike važnosti to, da se tudi Japonska oglaša. Danes ima ta stvar še takorekoč lokalni značaj, če pa se razplete nadalje, more biti tudi naša vlada zapletena, in potem kdove, kaj bo. Izmed merodajnih vlasti postopa najkulantnejše naša vlada, ki je ponudila posredovanje in proglasila popolno nevtralnost. Tudi Italija je do sedaj še nevtralna, čuje se pa že, da zna tudi tam kmalu počiti. Vsaj poročila pravijo tako, da zbira Avstrija vojaštvo proti Italiji.

Z Balkana ni dobiti novic. Pravi se, da bi se Turčija rada opomogla po zadnjem porazu v balkanski vojni. Poročali smo, da je kupila dve nemški križarki, in da se oborožuje. Sicer je v resnici proglasila nevtralnost, toda ta nakup ji zna nakopati vojno z Grško.

Radi pomanjkljivih poročil se ne ve, je-li resnična, da je bila obnovljena Balkanska zveza. Če je to res, potem je pač gotovo, da morajo Turčini za vedno izginiti iz Evrope. Vsekakor bi bilo dobro, da bi se ti narodi na Balkanu združili in se zopet sporazumeli. Oni nesrečni spor, ki pomenja največjo katastrofo za Bolgarsko, je povzročil samo bolgarski kralj, človek nemške rodbine, ki je menda delal na migljaj iz Berolina.

PRODIRANJE AVSTRIJE.

London, Anglija, 18. avg. — Reuterjev biro naznanja, da je več avstrijskih regimentov začelo prodirati v Rusijo, a da so bili povsod pognani nazaj. Rusi so hoteli upasti v Galicijo, a so bili baje zagnani nazaj.

NEMCI PROTI ANTVERPNU.

London, Anglija, 20. avg. — Tukaj poročajo listi, da se vrši pri Diest in Aershot velika bitka med Belgijci in Nemci. Nemške čete prodirajo proti Antverpnu.

TAKTIKA BELGIJCEV.

London, Anglija, 20. avg. — Različne nepotrjene vesti krožijo tukaj. Med drugim se čuje, da so Nemci Bruselj že zasedli, in da so Belgijci opustili forte v Luettich (Liege), ter jih prej razstrelili v zrak. Pri Waterloo se je začela bitka, o katere koncu pa ni dobiti poročil. Francozi so v vednem stiku s sovražnimi četami.

POMORSKA BITKA.

London, Anglija, 20. avg. — Na severnem, takozvanem Nemškem morju se je vršila bitka med Angleži in Nemci. Nemško brodovje se je moralo po hudih izgubah podati v beg.

NEMCI ZMAGUJEJO.

London, Anglija, 20. avg. — Uradno se sicer zatrjuje, da še ni prišlo do odločilne bitke pri Waterloo, poročevalec londonskega lista "Daily Express" poroča, da se je že začela v soboto pri Dinantu. Nemci so baje zmagali.

UMRLI POGLAVAR RIMO-KATOLIŠKE CERKVE.

KAKO DOLGO BODE TRAJALA VOJNA.

Pariz, Francija, 19. avg. — Neka brzojavka poroča iz Tabesa, da evropska vojna po mnenju ruskega državnika grofa Witte ne bode trajala dalj kot tri do štiri mesece. Nadalje je izjavil, da se mora končati vojna s popolnim porazom Nemčije.

BRUSELJ ZASEDEN.

Pariz, Francija, 20. avg. — Semkaj prihajajo brzojavna poročila, da je bilo glavno mesto Belgije zasedeno po Nemcih.

NEMŠKI GENERALI PADLI.

Berolin, Nemčija, 19. avg. — Potrjuje se, da so pri bitki pri Liege padli mnogi visoki častniki, tako tudi general maaske armade, von Emmich, ter dva druga generala.

PRODIRANJE NEMCEV.

Pariz, Francija, 19. avg. — Pri proučevanju vojaškega položaja v Belgiji se mora vsekakor priti do zaključka, da se je začel na severni meji Francije začetek velikih vojaških operacij.

ČRNOGORSKI JUNAKI.

London, Anglija, 19. avg. — Iz Cetinja naznanjajo, da so začeli Avstrijci na celi črnogorski meji z ofenzivo. Črnogorske čete se že dva dni hrabro ustavljajo avstrijski premoči.

Na drugem mestu so črnogorske čete že prekoračile bosensko mejo in zasedle Canico. Črnogorci so tudi zajeli dvanajst avstrijskih častnikov.

ČRNOGORCI V DUBROVNIKU.

London, Anglija, 19. avg. — Brzojavi Exchange Telegraph družbi naznanjajo z dnem 18. avg., da se nahajajo Črnogorci že blizu Dubrovnika v Dalmaciji. Avsrijska vlada je baje obvestila črnogorskega kralja Nikolaja, da bodo postreljeni vsi odlični Srbi in Črnogorci v Dubrovniku. Med temi je tudi grof Ivo Vojvodič, brat kralja Nikolaja (?).

POTOPLJENA LADJA.

London, Ang., 20. avg. — Iz Petrograda naznanjajo, da je zadela v Črnem morju neka ruska bojna ladja na podmorsko mino ter se potopila.

NEMŠKI ZAVEZNIKI.

Berolin, Nemčija, 19. avg. — Nemške čete so zasedle Mlavo v Rusko-Poljski, ki se nahaja tik ob meji ter tvori končno točko železniške proge z Varšavo.

ODLOČILNA BITKA.

London, Anglija, 20. avg. — Po poročilih iz Bruslja se je začela odločilna bitka. Nemški cesar Viljem je baje zapovedal svojim generalom, da naj napadejo sovražnika. Begunci pripovedujejo, da so nemške čete malodane demoralizirane.

CESAR NA FRONTO.

London, Anglija, 19. avg. — Nemški cesar se je podal na fronto, in ta vest je bila sprejeta po vsej Nemčiji z največjim odobravanjem.

NASILEN ZAMOREC UBIL PET OSEB.

Spring Creek, Wis., 18. avg. — Zamorec Julian Carlton, ki je bil nastavljen za kuharja v letovišču Frank Lloyda Wrighta, je ubil pet oseb s sekiro, ranil štiri druge ter zažgal poslopje.

Črnec se je razjezil radi tega, ker je bil nekaj zmerjan. Svoj maščevalni načrt je izvršil s peklensko zlobnostjo. Ko so bili ljudje pri jedi, je pred edinim izhodom zažgal preprogo, katero je prej polil s petrolejem, in potem je čakal s sekiro nad ljudi, ki so prišli skozi vrata. Posekal jih je posamič. Po svojem strašnem činu je pobegnil, a se zvečer javil oblastim, ko je videl, da ne more uteči krvnim psom.

NEVTRALNA BOLGARSKA.

London, Anglija, 20. avg. — Angleška vlada je bila obveščena, da bode Bolgarska varovala strogo nevtralnost.

PODRAŽENJE ŽIVIL IN NAŠA ZVEZNA VLADA.

Po vsej deželi se vršijo preiskave, da se stopi na prste krvosesom, ki hočejo kovati kapital iz vojne.

Chicago, Ill., 19. avg. — Po vsej deželi se je začela preiskava glede podraženja živil, in zvezna vlada je odločno nastopila, da razni izkoriščevalci ne bodo mogli kovati kapitala iz sedanje evropske vojne. Preiskava v tem mestu je v prvi vrsti naperjena proti velemesarjem, ki se pa bode raztegnila tudi na druge industrije, katere izrabljajo vojno v Evropi za pretvezo podraženja živil. Posebna pozornost se obrača na malo število kapitalistov, ki kontrolirajo cene jajc in surovega masla. Zagovarjati se bodo morali nadalje pred pristojnimi oblastnijami lastniki ledenic, ki so se založili s potrebščinami, da morejo na umeten način podražiti živila.

Zvezni tajni agenti so na delu, da zasledijo te krvosese in jih spravijo tja, kamor spadajo. Vojno stanje v Evropi nima s trgom v Ameriki ničesar opraviti, in radi tega je največja nesramnost, ako hoče peščica kapitalistov napraviti profit na škodo prebivalstva. Proti vsem tem ljudem se bode postopalo z največjo breobzirnostjo, kar je tudi prav.

Velemesarji seveda zatrjujejo, da so čisto nedolžni. Izgovarjajo se, da so morali podražiti meso, ker število prebivalstva vedno narašča, a ni kritja za potrebščine. Kakor hočejo dokazati iz listin, se je živinoreja povzdignila tekom zadnjih 10 let samo za 9 odstotkov, medtem ko se je pomnožilo prebivalstvo za 20 odstotkov. (Take jeremijade je vedno slišati. Res škoda, da niso v navadi oni lepi običaji iz srednjega veka, ko so pribijali podraževalce živil z ušesi na podboje.)

POROČILA IZ MEKSIKE SE GLASIJO NEUGODNO.

Hujskanje zoper Združene države in Amerikance. — Skoraj bi prišlo do vojske s sosednjo republiko.

Laredo, Tex., 19. avg. — V Saltillo so sprejeli Meksikanci na ljudskem zborovanju sklep, da se pozove gen. Carranza, naj zahteva takojšnji odhod Amerikancev iz Vera Cruz. Slišati je bilo klice: "Smrt Amerikancem."

Mexico Ciudad, Mex., 19. avg. — Nova vlada ne mara priznati bondov v visokosti 60 milijonov dolarjev katere je izdal diktator Huerta. V prometu je teh zadolžnic za kakih 10 milijonov dolarjev.

Novi kabinet sestoji kakor sledi: minister za inozemstvo, Izidore Fabela; minister za notranje zadeve, Eliseo Arredondo; minister za pouk, dr. Miguel Silva; minister za promet, Ygnacio Bonillas! finančni mimister Felicitos Villareal, in vojni minister Eduardo Hay.

Washington, D. C., 18. avg. — Pred štirinajstimi dnevi bi kmalu prišlo do vojne Združenih držav in Meksiko. Ko je Carranza odklonil mirovne predloge začasnega predsednika Carbajala in ignoriral diplomatično prizadevanje Washingtona, so silili predsednika Wilsona, naj nastopi z največjo energijo. Gotovi ljudje so hoteli, da odpošlje predsednik čete iz Vera Cruz v glavno meksikansko mesto, kar je pa Wilson odločno odklonil. Carbajal je naznanil pod roko, da bi mu bilo ljubo, ako bi Amerikanci vzdrževali red. Predsednik Wilson skuša zdaj poravnati spor med Carranzom in generalom Villa.

POGLAVAR RIMO-KATOLIŠKE CERKVE, PAPEŽ PIJ X. UMRL.

NA SMRTNI POSTELJI JE DEJAL, DA MU JE BOG HOTEL PRIHRANITI ŽALOST OČIVIDSTVA PROPADA EVROPE. — EVROPSKA VOJNA POSPEŠILA SMRT NAJVIŠJEGA CERKVENEGA KNEZA. — ROJEN KOT AVSTRIJSKI PODANIK, JE VIDEL NAŠO DOMOVINO.

Rim, Italija, 20. avg. — Papež Pij X. je umrl danes zjutraj dvajset minut po eni uri. Bolan je bil le nekaj časa, in njegova bolezen ni kazala, da se bode končala s smrtjo cerkvenega poglavarja.

Čez dan sta stala ob postelji visokega bolnika zdravnika Marchiafava in Amici, ki sta spoznala resen položaj ter obvestila o tem kardinale. Ljudstvo je molilo za svojega poglavarja Cerkve, v cerkvah je bilo na altarjih razpostavljeno Najsvetejše.

V Rimu je zavladala globoka žalost, ko se je razvedelo za nevarno stanje papeža. Italijanski kralj Viktor Emanuel je osebno informiral o tem kraljico Heleno, ter zelo pobožno kraljico-mater.

K smrtni postelji papeža so prihitele njegove sestre, molitve za umirajoče je opravil papežev tajnik kardinal Merry Del Val.

Ko se je cerkveni poglavar za nekaj časa zavedel, je rekel:

"Prepričan sem, da mi je hotel Vsegamogočni v svoji veliki dobrotljivosti prihraniti očividstvo grozote pogina Evrope."

Papeža je evropejska vojna globoko potrla, da se more trditi, da je sedanje krvavo klanje v Evropi pospešilo njegovo smrt. Njegova zadnja bolezen (o kateri je poročal izmed vseh slovvenskih listov v Ameriki samo naš list. Op. ured.) ni bila ravno nevarna, in tudi zdravniki niso mislili, da se bode zaključila s smrtjo tako nagloma. Bolezen je sledila prehladu.

Papeža je posebno globoko potrla vest o atentatu na prestolonaslednikovo dvojico v Sarajevu. Kakor znano, je bil umorjeni avstrijski prestolonaslednik zelo goreč katoličan, in da je izvršil atentat Srb, ga je posebno užalostilo vsled tega, ker je kraljevina Srbija malo časa prej sklenila z Vatikanom konkordat. (Temu pripominjamo, da so papeža najbrže slabo poučili, kajti morilec avstrijske prestolonaslednikove dvojice je bil rojen v Avstriji in je tam živel. Kraljevina Srbija ni imeli s tem nič opraviti. Op. ured.)

Giusseppe Melchiorre Sarto, znan svetu pod imenom papež Pij X, je bil izvoljen poglavarjem rimsko-katoliške Cerkve 4. avg. 1903. Rojen je bil 2. junija 1835 v Riese, beneški provinci (ki je bila takrat še avstrijska, da je bil torej papež rojen avstrijski podanik Op. ured.), kot prvi sin pismonoše Giani Battista Sarto in njegove žene Margarete. Že v mladih letih je kazal poklic za duhovski stan, in v 11 letu svoje starosti začel je pohajati v zavod v Castelfranco v šolo nedaleč od rojstnega kraja. Radi siromašnosti staršev je hodil v šolo bosonog. Iz Castelfranco je prišel 1. 1850 v seminar v Padua, ter je bil posvečen v mašnika leta 1858 v starosti 25 let.

Prejšnji papež Leon XIII mu je podelil junija meseca 1893 naslov "rimski grof", toda Sarto je bil tako siromašen, da ni mogel plačati pristojbin. Pomagati so mu morali prijatelji.

Kot beneški patrijarh je vidil umrli rimski papež tudi našo slovensko domovino. Ne vemo že v katerega leta, je prišel v Kostanjevico na Dolenjskem, najbrže inšpicirat tamošnji samostan. Ko je bil izvoljen papežem, so to dejstvo spominjali slovenski listi v starem kraju, in papež je pri priličnem sprejemu Slovencev v Vatikanu omenil, da so mu naši kraji znani.

Umrli papež je bil jako skromen človek, ki ni dal na posvetnost popolnoma nič. Ko je zasedel Petrov Stol, je ukazal da se morajo dati sežgati vse "svetinje" in "ostanki" svetnikov, o katerih pristnosti ni bilo dokaza. Mož je bil v resnici svet, da je tedaj razumljive vsesplošne spoštovanje, katero je užival. Duhovniki, katerim njihov poklic ni svet, kakor bi jim moral biti, s svojim cerkvenim poglavarjem niso bili zadovoljni. Posebno se jim je zameril tedaj, ko je prepovedal duhovnikom udeležbo pri denarnih podjetjih, uvideč, da je duhovniška služba prevzvišena, da bi se mogla slagati s kupčijo. Slovenski duhovniki se tega niso hoteli držati. (Glej članek v zadnji številki "Za narodov blagor". Op. uredn.) Tudi je ravno ta papež odredil opustitev nekaterih praznikov. Njegova simpatija za Ameriko je bila splošno znana.

Pred smrtjo je izdal pokojni papež Pij X svetu še sledeči proglas:

"V tem trenutku, ko je skoraj vsa Evropa zapletena v strašno vojsko s svojimi sedanjimi nevarnostmi in neodvrnljivimi posledicami, ki mora napolniti vsakega človeka s žalostjo in strahom, moramo biti mi, katerih skrb je obrnjena za življenje in blagor človeštva, globoko užaljeni in v očigled splošnih zapletljajev in nevarnosti vemo in čutimo, da zahteva očetovska ljubezen kakor tudi apostolska dolžnost od nas, da obrnimo z vso resnostjo misli vsega kristjanstva na onega, od katerega prihaja pomoč, na Kristusa, mirovnega kneza, mogočnega posredovalca med Bogom in človekom.

Zatorej pozivljamo katoličane vsega sveta, vsakega posameznika izmed njih, da se približajo prestolu milosti in usmiljenja, posebno pa duhovnike, katerih dolžnost je, da opravljajo po navodilih svojih škofov javne priprošnje na usmiljenega Boga, da usliši molitve svojih otrok in odstrani slabe posledice vojne, da obrne misli vladarjev na mir in ne na vojno.

Dano v Vatikanu dne 2. avgusta 1914.

Pius X., Pontifex maximus."

NENAVADNA NESREČA.

Minneapolis, Minn., 19. avg. — Tukaj se je zgodila velika nesreča, ki je zahtevala eno človeško žrtev. Pri gradnji nekega novega bančnega poslopja je namreč padlo 16 ton železa na voz poulične železnice, in pri tem je bil usmrčen nek mož, eden smrtnonevarno ranjen, 25 drugih oseb pa je zadobilo več ali manj težko poškodbe. Vzrok nesreče se preiskuje.

VELIKA RUSKA ZMAGA.

Petrograd, Rusija, 20. avg. — Oficijelna poročila naznanjajo, da so bili Avstrijci zopet enkrat tepeni. Ruski kozaki so zagnali avstrijske čete v beg po hudi bitki.

TURČIJA IN GRŠKA.

Washington, D. C., 20. avg. — Tu sem so prišla verojetna poročila, da se Grška in Turčija pripravljata na vojno.

SLOVENSKO KATOLIŠKO

PODP. DRUŠTVO SVETE BARBARE

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 31. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: ALOJZ TAVČAR, 299 N. Cor. 3rd St., Rock Springs, Wyoming.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. Tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, 900 North Chicago Street, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORNIČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Avenue, Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral, Kansas.
I. porotnik: MARTIN STEFANČIČ, R. R. No. 2, Pittsburgh, Kansas.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 169 Victor Ave., Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D., No. 2, Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku: IVAN TELBAN, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "NARODNI VESTNIK".

IZ NOVE DOMOVINE.

MINNESOTA.

Duluth. — Kakor se nam naznanja, je jeklarna v New Duluth skoraj popolnoma nehala obratovati, in ima uposlenih samo se kakih 30 delavcev. Odpustila je tedaj v kratkem času približno 1500 ljudi. Pri tem je prizadeto mnogo Slovencev, ki si morajo drugje iskati kruha. Kakor tedaj vse kaže, se nam obetajo vedno slabši časi.

— Merodajne oblasti naznanjajo, da bode tudi tukaj posegla zvezna vlada vmes, ako bodo hoteli prodajalci radi evropske vojne začeli podraževati živila. Dosedaj tega še ni občutiti, in najbrže bode dovolj jasen migljaj iz Washingtona zadostoval, da se v teh, itak že tako slabih časih, ne bodo umetno podražile vsakdanje potrebščine. S. 1. septembrom se podraži mleko, toda Bridgeman-Russell družba naznanja, da to podraženje z vojno nima ničesar opraviti, ker vsako jesen poskočijo cene.

— V našem uradu so se zglasili: Frank Erčul iz Aurora, Minn., Joseph Gelač iz Eveleth, Minn., Anton Erčul, iz Gilbert, Minn., Frank First, iz Chisholm, Minn., Martin Šuklje iz Eveleth, Minn., John Kochevar, iz Chisholm, Minn Jakob Petrič, iz Chisholm, Minn., Rafko Zupanc, iz Eveleth, Minn., in N. Hočevar iz Kitzville, Minn., vsi na poti na konvencijo KSKJ v Milwaukee, Wis.

Oglasila se je nadalje v našem uradu ga. Julija Russ iz Pueblo, Colo., s svojim krepkim sinčkom, grede na Ely, Minn., na obisk k obitelji Brozich, ter rojaki Anton Čepelnik, Frank Marn in John Marn iz New Dulutha grede v Bessemer, Pa.

Aurora. — Oliver Iron Mining družba je zaprla za to sezono Graham rudnik.

— Cementna hodišča na tretji Avenue so malodane gotova, in v kratkem se začne delo na drugi Ave. To delo je bilo že davno potrebno.

Ely. — Piknik društva "Slovenec" štev. 114 JSKJ, ki se je vršil v nedeljo dne 16. t. m. v Frank Veranthovem parku, je bil s strani slovenskega in drugega občinstva jako dobro obiskan. Gmoten uspeh je tudi ugoden.

— Med Ely in Frank Veranthovim parkom sta trčila skupaj avtomobila, katera sta vodila Fr. Church in J. Spreitzer. Ranjen ni bil nikdo, pač pa je bil Churchev avtomobil precej poškodovan.

— V tukajšnji katoliški cerkvi se je vršila v nedeljo lepa slavnost, ko je devetnajst dečkov in enaindvajset deklic prejelo prvo sv. obhajilo. Cerkev je bila natlačeno polna, opravila je opravil Rev. Father Buh.

— V Sibley rudniku se je zgodila nesreča, ki se je pa k sreči še precej srečno iztekla. Delavec Joseph Homer je namreč padel 150 čevljev globoko, toda njegove poškodbe niso težke. V nekaj tednih se bode že mogel vrniti na delo.

— Calumetske žabe in skebska banda se še vedno zaganja v mene, dasi sem dovolj jasno izjavil, da se ne maram pečati s takimi ljudmi. Z imeni si ne upajo na dan, zato imajo tudi tak pogum za svoje regljanje. Ako so res taki odkriosrčni prijatelji delavstva zakaj se potem skrivajo. V naš list N. V. se obregnejo, kadar le morejo, ker jim je trn v peti. Seveda, N. V. ima odprte svoje predale za koristne in izobraževalne članke, umazani Glasnik pa ne prinaša drugega kot najbolj smradljivo gnojnico. Pa mu že še pride zasluženo plačilo. — Math Zgonc.

Eveleth. — Jacob S. Saari, ki je pogorel pri zadnjih volitvah proti John J. Gleasonu, se sedaj na vse načine trudi, da bi zopet zasedel županski stolček. Spletkarije kompanijskih podrepnikov so vendar imele toliko uspeha da se bodo morale vršiti nove volitve, toda tedaj, upamo, da stopijo delavci na plan in da pokažejo, da se na volišču ne dajo prestrašiti. V resnici bi bila sramota, ako bi se dali delavci pod peto kapitalističnim podrepnikom.

— Dne 25. avgusta se vršijo izredne volitve radi nakupa Home Heating & Electric družbe.

Grand Rapids. — pondeljek 17. avg. je bilo tukaj prodano 600 akrov državne zemlje na javni dražbi. Povprečna cena akru znaša $ .00.

Gilbert. — Tukajšnje delavske razmere so jako slabe, skoraj polovica nas je brez dela. Ker imamo dovolj časa, nam ne kaže drugega, kakor da se hodimo kopat v Ely Lake, in napravljamo izlete. Na nekem izletu smo ujeli dihurja, ali spak nam je pozneje ušel. Z menežarijo, katero smo hoteli napraviti, torej ne bo nič. — Garski Jurček.

Hibbing. — Eden najboljših lovcev na podgane je deček Clarence Alaquist, ki je te dni prinesel na občinski urad 49 podganjih repov in dobil zanje nagrado $2.45. Kakor že poročano v tem listu, je razpisala občina za vsako ubito podgano 5c, ker so ti glodavci znani, da razširjajo nevarne nalezljive bolezni.

Nashwauk. — Tukajšnje delavske razmere so slabe, in kdor ima delo, ga bossi tako žulijo in plačujejo tako slabo, da je sramota. Zatorej ne svetujem nikomur hoditi semkaj dela iskat. — Opazovalec.

Virginia. — Na Messaba Ave., je prišlo do prepira in pretepa radi sedanje evropske vojne. Pred sodnikom Careyem so bili kaznovani pretepači J. Rokovina, Mike Stimec in Ira Nema vsak na denarno globo $25.00 in stroške.

MICHIGAN.

Negaunee. — V Athens rudniku je ponesrečil 40 let stari Oscar Larson. Padel je precej globoko tako nesrečno, da si je zlomil tilnik in obležal na mestu mrtev.

MARYLAND.

Eckhard Mines. — Dne 10. avgusta je tukaj hudo pobilo Janeza Markeljna. Kopal je v jami, kar naenkrat se je pa odtrgala nad njim plast kamenja in mu strla hrbet. Težko ranjen leži v bolnišnici in se bori s smrtjo. Vsa sreča, da je pred kratkim pristopil k društvu S. D. P. Družbe.

COLORADO.

Pueblo. — V jeklarni so radi vojne zgubili mnogo naročil. Posledica tega je pa tudi, da je bilo več delavcev odslovljenih.

— Dne 7. t. m. je po teden trajajoči bolezni umrl John Starc, rodom iz Strug. Bil je član dr. sv. Jožefa, ki mu je z dr. Slovan priredilo lep pogrebni sprevod. Pokojni zapušča tukaj ženo in troje otrok ter brata Antona, v domovini pa mater.

Denver. — Neprizanesljiva smrt je ugrabila izmed nas dobro znanega rojaka Petra Starešiniča in ga za vedno ločila od nas. Pokojni Starešinič je delal na farmi blizu Lincoln, Nebraska. Naglo ga je prijela huda bolezen, tako da so ga popeljali v bolnico v Lincolnu. Zdravniki so mu svetovali operacijo, kajti bolehal je na slepiču. Operaciji se je podvrgel dne 2. avgusta, toda njegovo stanje se je le slabšalo in preminul je 7. avgusta. Dan pozneje so truplo pripeljali sem, da ga je tukajšne društvo sv. Martina, h kateremu je spadal, spremilo k večnemu počitku. Pogrebniškega sprevoda ter pogreba se je udeležilo mnogo društvenikov. Ostanke so položili materi zemlji na katoliškem pokopališču Mount Olive. Pokojni Starešinič je bil doma iz fare Preloke, občine Vinice, okraj Črnomelj. Star je bil 34 let in neoženjen. Tukaj zapušča več sorodnikov. Bodi mu lahka tuja zemlja!

SLAVA!

Oba sta pričela svoje delovanje v isti sobi in na istih šolskih klopeh staroslavne mestne gimnazije. Pa obema se ni enako godilo. M. Trpin je kmalu izpoznal, da gospodje profesorji vse drugače gledajo njegovega sošolca Julija Röhrenfelda kakor pa njega. Četudi se je Martin trudil in izkušal doseči lepe rede, vendar je imel gospod Julij Röhrenfeld vse lepše izpričevalo. In vendar je Martin prav gotovo vedel, da se mladi gospod le malo ali celo prav nič ne uči. V šoli je pri vprašanju vstal, namršil obrvi, pogledaval proti stropu in nosljaje ponavljal profesorjevo vprašanje, a pravega ni odgovoril prav nikdar ničesar. Pa gospod Julij ni slišal zadirajočih profesorjevih besed in tudi ni odšel z dvojko v klop, kaj še! Profesor se mu je lepo prijazno in vljudno nasmehnil, mu polagal besede v usta in pokimaval z glavo, kakor bi bil slišal najodličnejši odgovor celega sveta. In gospod Röhrenfeld je lahko spet mirno sedel, ne da bi se mu bilo pripetilo najmanjše zlo. Izpočetka je Martin mislil, da se Röhrenfeld gotovo smili profesorju, ker je tak duševen revček, pa pozneje je uvidel, da je temu drugače. Nekoč je videl, da je prišel Röhrenfeldov gospod papa k ravnatelju. Gospod Röhrenfel senior je samozavestno in ošabno meril ravnatelja z očmi in mu nekaj govoril. In slišal je: "Hein Herr Sohn wird noch ein grosser Diplomat, ein, wie sollt' ich sagen, ein Minister wird er! Sehen sie sich vor, Herr Direktor!" — Martin bi se bil najrajše glasno zasmejal in je pričakoval to tudi od ravnatelja, pa ta se je gospodu vljudno in spoštljivo priklonil in ka z lakajsko ponižnostjo spremil do izhoda . . .

Bilo je v "šesti gimnaziji"; Julij in Martin sta sama sedela v razredu. Ker je šlo proti koncu semestra, sta bila pač oba radovedna, kakšno izpričevalo bosta dobila. Naenkrat skoči Röhrenfeld na kateder, vzame neki ključ iz žepa, odpre miznico in pokliče Trpina:

"Sem, sem — tu je katalog! — Vsi redi so notri! Ha-ha, glej glej!"

"Nikar, Röhrenfeld, če kdo pride! Spodili bodo naju oba iz gimnazije. Pusti — pusti!"

Pa Julij ni hotel slišati Trpina, brskal je po katalogu, ga vrgel nazaj in spet zaklenil predal.

"Imenitno, dobro da vem, kako izvrsten je ta moj ključ." Martin je bil že preje odšel in ni maral iti z Julijem.

Prihodnjega dne vpraša profesor ves razburjen, kdo je stikal po miznici, da je vse narobe v njej. Spogledali so se vsi. Röhrenfeld je izzivajoče pogledaval Trpina in namigaval drugim, češ: ta-le je bil. Trpin je zardel do ušes, grizel ustne in hotel vstati. To je zapazil profesor, skočil je k njemu in zavpil: "Stojte, ste bili vi?"

"Ne", je kratko dgovoril Trpin. Več se mu ni ljubilo pristaviti, zakaj užaljen je bil v dno duše, da so ljudje na svetu, ki se upajo sploh vprašati njega po čem takem in ki se sploh drznejo misliti o njem kaj tako poniževalnega. Zakaj, če bi storil to on, bi bil to tudi takoj pripoznal. In čakal je le, kdaj vstane Röhrenfeld in pove, da je on sam krivec.

Profesor je bil zagotovljen, da je bil predrznež Trpin, vzel katalog, zapisal nekaj vanj in osorno dejal:

"Jutri se pač ne vidiva več v tem poslopju."

Tudi sedaj ni vstal Röhrenfeld, da bi bil priznal svoj čin, smehljaje je gledal v strop in pokal s prsti.

Tedaj je Martinu zavrela kri. Tako so se mu zagnjusili vsi: Röhrenfeld, profesor in drugi, da je vstal, pljunil na tla in dejal:

"Fej! Kakšni ljudje ste to!"

"Surovina!" Baraba! Marš!" je vpil profesor, pa Martin Trpin je bil že na cesti.

* * *

Minil je čas; Martin Trpin je bil dobil službo pri železnici; čuvaj je bil ondi. Ni se mu godilo baš dobro. Pa jadikoval ni, le časih se je trpko nasmehnil, ko je bral v časopisih o gospodu Juliju Röhrenfeldu. Večkrat je pravil Martin svoji ženi o tem plemenitem gospodu, ki je bil pokvaril vso njegovo pot, ki je bil vzrok, da ni bil postal Martin višji uradnik ali kaj drugega. In večkrat je zaklel in pljunil po črnih vozovih, ko se je domislil, kako je lezel in prilezel Röhrenfeld višje in višje in je celo dobil oni visokodoneči pl. pred imenom. "Deželni glavar je postal, grom in strela! In tak človek, tak podlež, taka propalica — je govoril Trpin sam sebi in mislil na vsa plemenita dejanja gospoda Julija. Slišati je bilo, da je pripravil več dobrih uradnikov ob kruh; da je poneveril velike vsote denarja, a je vse pokril njegov oče; da je spravil v nesrečo več družin, ker je zapeljal očete in jih vodil v zloglasne družbe. Sicer — te družbe — vsa čast! Na zunaj so bile ugledne in vse hvale vredne, in po časopisih so imele te družbe najslavnejši "plakat" — pa — vedelo se je le, kakšnega jedra so bile te družbe. No — in dalje — gospod pl. Röhrenfeld je vodil ljudstvo za nos in ga vrgel v žrelo sovražnika, pa kaj! Koga to vse briga, komu to mari! Gospod Julij pl. Röhrenfeld je vendarle postal deželni glavar, je dobil vsakovrstna odlikovanja, je imel graščine in avtomobile in je bil človek na vrhuncu —, ne časti — temveč znoja —! Slava mu! Tako je mislil Martin, ki ni bil nikdar skrivil lasu človeku, ki je bil pošten in odkritosrčen človek, ki je bil povedal vsakomur resnico, on je bil še vedno čuvaj pri železnici, že šestnajst let je živel sredi črnih vagonov in lokomotiv, sredi dima in premogovega zraka, sredi bede in pomanjkanja — in ni prišel ne naprej in ne nazaj. "Kje je pravica?" je krčil pesti in žugal oblakom —; pa izpremenilo se vendar ni nič. Dan za dnem je hodil do smrti izmučen domov, v nizko, temno luknjo, ki niti podobna ni bila sobi, doli globoko v kleti, poleti mrzla, pozimi mokra, da ga je trgalo po vseh udih. Izmučen je legel na posteljo, zasmrčal, izpil neko žlobudro, se spet oblekel in odšel še bolj truden, kakor je bil prišel domov, spet na delo, med oni strupeni dim in one sikajoče stroje. Ves izmučen je stopal z umazano-rdečo zastavico, puhal dim iz pipe, vpil in piskal na piščalko, dokler ni prišel zopet čas, da je odšel domov. In tako je šlo naprej, dan za dnevom, monotono in svinčeno, kakor je bil ukovan v verige in zaprt v jeco.

* * *

Bilo je v temni, megleni zimski noči. Martin Trpin je spet imel službo. Nenavadno truden in zaspan je bil. Stal je na tiru in dajal znamenje z zastavico. Ni slišal, da je nekdo vpil in ga svaril, naj gre s tira. Zabobnelo, zašumelo je, stroj je pridrvil z vso mogočnostjo in silo. Martin je zaslišal za hrbtom neko sikanje in bobnenje, v zadnjem trenotku je odskočil, a stroj ga je bil zadel, vrgel vstran in mu odtrgal nogo. Prihiteli so drugi, vpili, žvižgali, klicali. Vse je šumelo, vršalo, rjovelo, sikalo. Martin se je zavedel še le v postelji v bolnici. Odrezali so mu nogo. Ozdravil in odšel je z leseno nogo domov. Žena se je v joku zgrudila pred njim na kolena. Trpin se je opotekel na posteljo in obležal kakor mrtev . . .

* * *

Težki so bili dnevi, nevredni življenja. Žena Martinova je hodila nekam pomivat, druge službe ni bila dobila. Martin pa je posedal doma in klel. Stradala sta poslej še bolj, in ko je zbolela tudi žena, je bilo nesreče vrhunec tu. Martin je spisal prošnjo za podporo — in po petih mesecih mučenja in čakanja je dobil odgovor. Takrat se je Martin divje zasmejal, pretrgal listino od vrha do konca, jo zmečkal in vrgel v kot.

"Si dobil?" ga je vprašala žena.

"Prokleti ljudje, trikrat prokleto življenje!"

"Kaj, kaj je vendar — si dobil?"

"Ha-ha, poslušaj žena in poklekni, da zahvališ Boga, deželnega glavarja za velikodušni dar! Šestnajst kron —slava— slava!"

"Šest-najst . . ." je tiho ponovila žena in zaihtela.

* * *

Živela sta dalje pasje življenje, četudi so se drugi nemoteno vozili v avtomobilih in hodili v svilo oblečeni. Gospod pl. Röhrenfeld je bil dobil zadnji čas zlat zaslužni križec, s krono seveda.

Martin je umrl v bolnici, od nikogar poznan in osamljen. Položili so ga v krsto iz surovih, nepobarvanih desk narejeno in ga pokopali v grob s peterimi drugimi vred . . Gospod pl. Röhrenfeld je prav tisti čas govoril na nekem shodu: " . . . ni, da bi človek šel nečistih in umazanih rok na delo za človeštvo, in ni, da bi človek le govoril o dobrih delih, ampak jih mora izvršiti tudi dejansko . . ."

VEDNO OZDRAVI.

Pred enim letom smo prejeli od gospoda A. Bilza pomenljivo pismo: "Spodaj podpisani izražam tem potom mojo najprisrčnejšo zahvalo Trinerjevemu ameriškemu zdravilnemu grenkemu vinu, ki me je vedno ozdravil. Kakor hitro čutim bolečine v želodcu, takoj vzamem požirek Trinerjevega vina, neprecenljivega zdravila, in drugi dan ne čutim nobene bolečine, poleg tega pa imam prav dober tek. To zdravilo zasluži najboljšo pohvalo in kredit, kar se ga mora sploh dati na celem svetu Vaš udani Alois Belza, 1735 W. 12th Str. Blvd., Chicago." Zelo hvaležni smo takemu pismu. Naše zdravilo daje navadno vedno hitro odpomoč v takih zadevah. Za vsako bolezen v želodcu, zaprtju bi morali rabiti to zdravilo. V lekarnah. Jos. Triner, izdelovalec, 1333 — 1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Izmučeni živci bi se morali drgniti z Trinerjevim linimentom. A(dvrt.)

VAŽNO ZA ROJAKE.

Kdor hoče imeti dobro narejeno obleko naj pride v mojo krojačnico. Imam mnogo vzorcev vsakovrstnega blaga, da si lahko vsak izbere. Cene primerne za delo jamčim. Imam v zalogi tudi vsakovrstno opravo.

Frank Žagar.
krojač in trgovec,
Chisholm, Minn.

NAŠA BANKA NAJ BO VAŠA BANKA.

Z veseljem in brezplačno dajemo mi potrebne nasvete in jasnila v raznih kupčijskih zadevah vsem onim, ki se obrnejo na nas v takih zadevah.

Posebno pozornost dajemo pri trgovskem čekovnem prometu posameznih oseb, tvrdk ali družb.

PRI HRANILNIH VLOGAH PLAČUJEMO PO 3 ODST.

MINER'S STATE BANK, CHISHOLM, MINN.

KADAR GRESTE V STARI KRAJ NAZAJ V STARI ZAHTEVAJTE "TICKET" ZA

Baltimore and Ohio železnico

CHICAGO do NEW YORKA

PIŠITE: R. C. HAASE,
Northwestern Passenger Agent ST. PAUL, MINN.

po parobrodno knjižico, ki kaže vdobnosti te železnice do parnika.

Najgotovejši zaslužek

je gotovo na farmi, in zato je tudi denar najbolje naložen na zemljišču. Če imate zemljišče, imate domačijo in imate zagotovljen kruh; nič vas ne briga, če so časi dobri ali slabi, če so stavke, izpori in brezdelnost v industriji. Vi ste neprizadeti, vi imate stalno delo in stalni zaslužek, in kar storite je v vašo korist, ker je zemlja vedno več vredna, če se čisti in obdeluje in spreminja v lepo farmo.

Kupite od kompanije, ki lasti zemljo, in je pripravljena vam pomagati, če potreba. Duluth & Iron Range železniška kompanija je vstanovila že več lepo se razvijajočih naselbin po St. Louis county, Minn. Zemlja se zamore kupiti od $15.00 naprej na lahka odplačila. Pišite za podrobnosti v slovenskem jeziku na:

L. B. ARNOLD, Land Commissioner
110 Wolwin Building Duluth, Minn.

V založbi Narodnega Vestnika je dobiti

DELAVSKI ODŠKODNINSKI ZAKON ZA DRŽAVO MINNESOTO

(Minnesota Workmen's Compensation Act)

Cena 30 Centov

Navodila kako postati državljan

Cena 15 Centov

SKROMNO PRAZNOVANJE DOSEŽENE ZVEZE DVEH SVETOVNIH MORJI. — VELIKO KULTURNO DELO IZROČENO SVOJEMU NAMENU. — OFICIJELNA OTVORITEV PREKOPA BODE ŠELE PRIHODNJO SPOMLAD. — ZODOVINSKI PREGLED.

V soboto, dne 15. avgusta so praznovali v kanalskem pasu otvoritev Panamskega prekopa, toda svečanosti so bile popolnoma lokalne, brez kakega znamenja mednarodnega pomena. Ker se vrši oficijelna otvoritev Panamskega prekopa šele prihodnjo spomlad, tudi Združene države niso postale oficijelnih zastopnikov.

Parnik "Ancon", last Združenih držav, katerega je najela Panamska družba za prometno službo med New Yorkom in Colonom, se smatra za prvo ladjo, ki je preplula kanal, in s tem se označuje otvoritev prekopa za vse ladje do 10.000 registrirane tonaže.

Malo pred sedmo uro v soboto so spravili parnik "Ancon" iz Cristobala na konec velikega vodnega kanala z Atlantskega oceana v Gatun zatvornice, ter ga tam zasidrali.

Prve zatvornice so bile preplute ob devetih dopoldne. Culebra zareza okoli poldne, in ob šestih zvečer je prišel parnik na obrežje Tihega oceana.

Vsi častniki in člani posadke parnika "Ancon" so nastopili v belih paradnih oblekah, ladja je bila okrašena ter opremljena s zastavami vseh narodov. Spredaj je vihrala zastava republike Panama, na glavnem jamboru zastava Panamske parobrodne družbe, in na zastavnem drogu prapor Združenih držav.

Na krovu je bilo zbrano mnogo povabljenih odličnjakov, navzoči so bili uradniki kanalskega pasa in uradniki republike Panama s svojimi soprogami.

Polkovnik George Goethals, graditelj prekopa in guverner kanalskega pasa je stal na poveljniškem mostičku poleg ladijskega kapitana Sukefortha, skupaj s kapitanom Hugh Rodmanom, transportnim superintendentom zveznega brodovja, ki je izdelal načrte za to prvo vožnjo. Tudi predsednik republike Panama s svojim štabom je bil navzoč.

Ko se je začel parnik pomikati naprej, ste zaigrali dve godbi "The Star Spangled Banner", toda godbe skoraj ni bilo mogoče slišati radi oglušujočega žvižganja parnikov v zalivu.

Da je imel "Ancon" neovirano vožnjo, je bil že zgodaj zjutraj prekinjen vsak promet. Na tisoče delavcev je imelo svoj prost dan, na straneh kanala se je zbrala nepregledna množica ljudi.

"Ancon" je bil s svojim normalnim tovorom iz New Yorka naložen, da je plul skozi kanal s svojo popolno gažnjo.

Panamski prekop je torej otvorjen in izročen prometu, in Združene države morejo že izdajati listke za vožnjo skozi kanal. Prekop je bil dogotovljen štiri mesece prej, kakor se je cenilo.

Ravno deset let je preteklo, ko je začela zvezna vlada misliti na to, da napravi zvezo med obema svetovnima morjema. Preteklo je pa že skoraj štiri sto let, odkar je napravil nek španski inženir tak predlog.

Kaj pomenja dejansko, četudi ne oficijelno otvorjeni prekop za ves svet in posamezne narode, se je veliko govorilo in pisalo, na to vprašanje pa odgovarja sedaj kanal sam.

Za vožnjo skozi petdeset milj kanal od oceana do oceana se bode računila pristojbina po $1.25 od tone, za potnike in posadke pa se ne bodo pobirale pristojbine.

Za te male izdatke se bode pribranilo dva meseca časa, ki je bil dosedaj potreben, da je napravila ladja velikanski ovinek okoli južne Amerike, v dolžini 10.000 milj.

Prekop je stal Združene države približno $400.000.000, torej nekako toliko, kolikor je preračunil l. 1880 francoski inženir Lessepps, ki se je tega leta spravil na to delo. Toda ta je izdal še več kot to svoto, ne da bi kaj dosegel, zato je podjetje tudi propadlo.

Ceni se, da bode imela zvezna vlada od Panamskega prekopa 15 milijonov dolarjev dohodkov na leto, katera svota mora pa tudi pokriti stroške, ki so preračunjeni na 4 milijone dolarjev na leto, ter obresti vloženega kapitala.

Prometni izvedenci so cenili, da bode šlo prva leta skozi kanal povprečno 10 milijonov ton, toda to število se bode pozneje podvojilo. Pri tem se opirajo na izkušnje pri Suežkem prekopu.

Panamski prekop je popolnoma nevtralen, in če bi vlasti, ki so sedaj zapletene v evropsko vojno, želele poslati ladje skozi prekop, Združene države ne bi prišle v sitnosti, ker so v pogodbi natančna določila o trajni nevtralnosti. Guverner Goethals in njegov štab bode skrbel za to, da se bodo določbe nevtralnosti tudi izvedle.

Neglede na slučaje absolutne potrebe, morajo ladje vojskujočih se vlasti nadaljevati plovbe skozi prekop brez prekinjenja. Vzeti se smejo na krov ne premoga in ne provijanta, vkrcati ali izkrcati ne smejo možtva. Te določbe veljajo za kanalski pas v okolišju treh milj.

Dalj kakor 24. ur se ne sme taka ladja zadržati v kanalu, ako ne pride kaj nepričakovanega vmes. Tudi ne sme nobena ladja kake vojskujoče se vlasti prej kakor po preteku 24 ur slediti drugi.

Vse naprave kanala in vse pritikline veljajo za imunitetne.

Zanimivi zgodovinski podatki.

Prvi je prekoračil zemeljsko ožino Balbao, ki se je znajdel dne 25. septembra l. 1513 po 23dnevnem potovanju v svoje največje začudenje na obali Tihega oceana.

Leta 1514 je dal prenesti Balbao dve majhni ladji čez zemeljsko ožino, da ju je mogel porabiti za nadaljna raziskovalna potovanja v Tihem oceanu.

Prva naselbina v Stari Panami je bila ustanovljena l. 1517.

Prvo misel na prekop je sprožil španski inženir Savadera, za časa vladanja španskega kralja Karola V.

Prvo merjenje za zgradbo kanala je bilo izvršeno l. 1581 po španskih inženirjih, ki pa so prišli takrat do prepričanja, da tega dela ni mogoče izvršiti.

Sloviti nemški pesnik Goethe je pred sto leti rekel: "Na vsak način je potrebno, da zgradijo Združene države kanal iz meksikanskega zaliva v Tihi ocean, in prepričan sem, da bodo to storile."

Pred sto leti se je načrt španske, zgraditi kanal, izjalovil vsled tega, ker so se srednjeameriške republike otresle španskega jarma.

Leta 1825 je dal predsednik republike New-Granada Francozu baronu Thierry dovoljenje, da zgradi prekop, toda možu je pa zmanjkalo novcev.

Leta 1836 je podal svoje poročilo o načrtu zgradbe prekopa pred zveznim kongresom Charles Biddle, katerega so nalašč zato poslali v Panamo.

V letih 1849 in 1855 je bila zgrajena prva železnica čez zemeljsko ožino.

Francoz Ferdinand de Lessepps, zgraditelj Suezkega prekopa, je začel leta 1878 s zgradbo Panamskega prekopa.

Dne 10. januarja 1880 je Lessepps družba začela delo za Culebra prorez.

Leta 1887 je družba bankerotirala, ker so bila sredstva v znesku 240 milijonov dolarjev že prekoračena za 20 milijonov dolarjev.

Leta 1894 je začela družba za Panamski prekop s prvimi deli za prekop na podlagi zatvornic, toda podjetje je čez pet let omagalo.

Dne 4. maja 1904 so začele Združene države kopati kanal, potem, ko so si pridobile pravice in lastnino francoske družbe, ter koncesije od republike Panama.

Prva zveza med obema svetovnima morjema je bila dosežena z razstrelitvijo Gamboa nasipa dne 10. oktobra 1913. Razstrelbo je izvršil predsednik Wilson električnim potom iz Washingtona, D. C.

Prvi parnik, ki je plul skozi kanal, je bil "Alexander La Valley", francoska ladja s 1200 tonaže. To se je zgodilo dne 7. januarja 1914.

Prvi mož, ki je preplaval kanal, je bil Amerikanec Alfred Brown, ki je potreboval za to 10. ur in 35 minut. (24. novembra 1913).

Prvo plovbo okoli Južne Amerike je izvršil vlačilni parnik "Reliance", ki je odplul dne 11. februarja 1912 iz Colona, vozil 10.500 daleč okoli Južne Amerike, ter se dne 1. februarja 1913 vrnil skozi Catun zatvornice zopet v Atlantski ocean.

IZ URADA BLAGAJNIKA SLOVENSKEGA ZAVETIŠČA.

Ely, Minn, 15. avg. 1914.

Slovenskemu občinstvu in prijateljem Zavetišča:

Nedavno je izdal tajnik Zavetišča g. Frank Krže poziv za ponovno zanimanje Slovenskega Zavetišča, na katero je upati, da se bodejo rojaki oglasili z ravno tako vnetim zanimanjem, kakor se je pokazalo na vseh straneh ob začetku vstanovitve. To Zavetišče je tako blaga ideja, da je nikakor ne bi smeli opustiti, če imamo le še kaj narodnega ponosa. Od začetka pojavljenja te ideje pa do danes bili so žalibog tako slabi časi, da se ni moglo več storiti, kakor se je. Toda podlaga je narejena in sedaj je le odvisno od nadaljnega zanimanja in prispevanja, o katerem je upati, da se zopet na kak način obudi. Uradniki Zavetišča bi zopet radi zborovali v mesecu septembru, toda zborovanje uradnikov ne prinese nič brez navodila s strani slovenskega občinstva. Prosimo torej vse one, ki so se v začetku tako lepo zanimali, da bi še enkrat opozorili javnost na to prelepo idejo, da bodejo tako imeli uradniki vsaj nekaj pojma, ko pridejo na zborovanje, kaj da narod želi. Če nikakor ni mogoče vresničiti ideje Zavetišča, je pa potreba določiti, za kaj naj se porabi nabrani denar, ki je bil darovan z najboljšim namenom. Po mojem mnenju pa ni še prišel čas, da bi obupali popolnoma nad vstanovljenjem Slovenskega Zavetišča, kajti če se ozremo v zgodovino dobrodelnih zavodov med vsakim drugim narodom, zapazili bodemo, da so tudi med njimi imeli najbolje ideje naj več nasprotnikov in največje težkoče, predno so se vresničile. Iz malega raste veliko. Ravno tako je lahko z našim Zavetiščem. Če nikoli nič ne začnemo, ne bomo tudi nikoli nič dosegli. Če bi bili pred desetimi leti sprožili to idejo, in se je poprijeli z pravim navdušenjem, bi danes lahko že nekaj imeli; tako pa moramo žal še dandanes le pričenjati kar je pa vendar bolje, kakor nič; bolje je tudi sedaj, čeravno pozno, kakor pa nobenkrat. Veliko je rojakov, ki dvomijo nad vresničenjem te ideje, in dvomi v sedanji mlačnosti bi bili skoraj opravičeni, če ne bi na drugi strani spoznali prej ali slej absolutne potrebe takega zavoda med našim narodom. Potreba je že danes tu, in kazala se bode bolj, čim starejši postajamo. Resnica je, da bi to idejo najložje rešile naše podporne organizacije, če bi imele na čelu dalekovidne voditelje. Toda orgazinacije so še vse primeroma mlade in nekateri posamezniki ne morejo zapopasti, kako hitro korakamo do časa, ko bodejo naši rojaki nujno potrebovali tak zavod. Prišel bode čas, in to preje kakor marsikateri pričakuje, ko bodejo tudi voditelji podpornih organizacij to morali pripoznati, in tista organizacija, katera bode že sedaj naredila korake v to svrho, bode vedno imela prednost in hvaležnost naroda. Nespametno je pa čakati do časa, ko bodemo primorani na to misliti. Ali ni veliko bolje, da se polagoma že sedaj pripravljamo na to? Če se organizacije same vzdramijo za to, je sveta dolžnost tudi posameznikov, storiti nekaj za narod, in da je bilo veliko posameznikov, ki so bili in so še pri volji pomagati takemu podjetju, se je pokazalo koj, ko se je sprožila ta ideja.

Kakor je razvidno iz dosedaj prijavljenih darov, bilo je največje zanimanje za to blago idejo med podpornimi družtvi skoraj vseh Jednot. Po mojem mnenju je za sedaj skoraj edina in najboljša pot, da se zopet obrnemo na krajevna družtva raznih Jednot. Moj nasvet bi bil, da bi dali napraviti dozadevne knjige in jih razposlali na vse tajnike krajevnih družtev vseh Jednot, katera se hočejo zanimati za to idejo. Vsak tajnik naj bi skušal pobirati po 5c od vsakega člana v to svrho na mesec, kar ni sicer veliko, a v veliki družbi precej izda. Tako nabrani denar bi se tudi lahko hranil v lokalni blagajni v posebnem skladu, ki bi bil namenjen za Slovensko Zavetišče, kakor hitro bi se isto vstanovilo. Vsak tako nabrani denar naj bi se mesečno poročal tajniku Zavetišča, da bi vedel, koliko je mesečnih prispevkov, in lahko poročal javnosti kako narašča blagajna Zavetišča. Če bi enkrat dosegli recimo $25,000.00, bi se lahko obrnili do kakih večjih filantropov, pri kojih gotovo ne bi bila naša prošnja zastonj. Na ta način ne bi bil nobeden oškodovan, ker če se le ne bi mogla vresničiti naša ideja tekom doglednega časa, bi lahko vsako družtvo obdržalo tako nabrane svote za svojo lastne potrebe, katere ima gotovo vsako družtvo. Ni ravno potreba, da bi se denar zbiral v eno blagajno, dasiravno bi to lepše vplivalo, da se le začetek naredi, pa naj bode kjer hoče, samo da ideja ne zaspi. Za vsakega člana pa, ki je pri več kakor enem društvu, bi se lahko naredila pobotnica, s katero bi se izkazal pri katerem društvu da plačuje svoje prispevke. To vse bi se lahko naredilo z malim trudom, če se le primemo dela.

Prosim torej še enkrat slovensko javnost in prijatelje te ideje, dajte svoje mnenje v javnost, predno se zopet snidejo uradniki Zavetišča, da bodejo vedeli kaj želite in kaj bi bilo najbolje storiti, da pridemo do našega cilja.

Geo. L. Brozich,
blagajnik Zavetišča.

POSLEDNJI BOJI ZA MEKSIKANSKO CESARSKO KRONO.

Zgodovinski spis.

Priredil za "N. V." **Milutin.**

(Nadaljevanje in konec.)

"Kaj se je zgodilo?" smo povpraševali vse povprek.

"No, kaj se hoče zgoditi," je menil eden mornarjev ravnodušno. "Eno kolo se je strlo. Poizkusiti moramo, če bode šlo z enim samim naprej."

Po preteku dveh ur so desno kolo nekoliko popravili, levo pa zaprli. Da bi pa desno bolj delovalo, so preložili vso zalogo premoga, provijant in prtljago na eno stran da se je ladja nagnila. In tako je šlo naprej. Veter je bil ugoden, da smo napravili z razpetimi jadri na dan po 200 morskih milj in še več. Toda mokro je bilo in mrzlo, da se nikomur ni zljubilo iti na krov.

Dne 7. sept. smo imeli čez dolgo časa zopet prvi lepi solnčnati dan. Vozili smo mimo pečin južne Anglije ter dospeli ob desetih zvečer v pristanišče Cowes, na otoku Wight. To noč in prihodnji dan smo še ostali na krovu naše polomljene ladje, katere kapitana je zjutraj dne 8. septembra pristaniška oblast odvedla in spravila v Southampton. Civilni potniki so se poslovili od nas, ter nam zagotavljali, da je napravil kapitan s svojo "Metropolis" pač zadnjo vožnjo čez ocean.

Popoldne je dospel parnik "New York" v pristanišče Southampton, ki nas je vzel na krov ter peljal dalje v Bremen, kamor smo prišli dne 11. septembra. Bilo je lepo, toplo popoldne, ko smo po polni triletni odsotnosti zopet stopili na evropska tla. In kako prijazen sprejem. Tujci in popolnoma neznani ljudje so nas pozdravljali in nas objemali; deklice in žene so nam metale cvetlice ter nas prisrčno pozdravljale. Častniki in možtvo smo bili povabljeni v veliko restavracijo poleg pristanišča, kjer nam je meščanstvo lepo postreglo in nas še presenetilo s tem, da smo našli v servijetah nekaj denarja za potovanje domov.

Po okrepčilu smo odšli na kolodvor, kjer je že čakal na nas posebni vlak, da nas popelje preko Bremna, Braunshweig, Draždan v Bodenbach. Na vsaki postaji, kjer smo se ustavili, so nas pozdravljali častniki garnizij. Posebni odseki lodličnih meščanov so nas povsod pogostili. Ko smo pa prišli dne 12. septembra 1867 na avstrijska, torej domača tla — kakšna izprememba! — Nobeden se ni zmenil za nas, toda pač! Prišla je cela tolpa carinskih uradnikov; šli so od voza do voza ter nas izpraševali, če nimamo kaj carini podvrženega blaga. — Tem so sledili razni krvosesi, ki so menda mislili, da smo primesli polne vreče cekinov. Razumljivo je, da nas je takšen sprejem zelo poparil.

Ob osmih zvečer dne 12. septembra 1867 smo dospeli v Prago. Nekaj častnikov nam je odkazalo za nočišče barake, milostljivo so pa dali dovoljenje, da sme vsakdo prenočiti v hotelu — na lastne stroške, seveda

Dne 13. septembra so bili odpravljeni zadnji zapoznjenci avstrijskega zbora prostovoljcev in — toda naj končam, silijo mi trpke besede pod pero. Naj bode že kakor hoče, to zavest imam še danes, da sem šel z Maksom, da sem mu ostal zvest do zadnjega trenutka, in da sem se vrnil s "zadnjimi vojniki za meksikansko cesarsko krono."

Norec streljal s cerkvenega stolpa.

Iz Budimpešte poročajo: V Devi je pred kratkim ponoči vlomil norec Jon. Budruk v cerkev ter začel zvoniti. Ko so prebivalci, ki so se vsled zvonenja prebudili, pri hiteli v cerkev, je začel Budruk streljati iz revolverja ter smrtno ranil štiri osebe. Pogumni možje so vdrli v cerkveni stolp. Budruk je začel suvati s kuhinjskem nožem. Enega policista je sunil v trebuh, nekemu drugemu je iztaknil oko. Ob štirih zjutraj je Budruk skočil s stolpa ter obležal na mestu mrtev.

POJASNILO.

Nekateri rojaki pošiljajo pisma in druge stvari potom pošte v odprtih pismih in kolekujejo pisma le z znamko 1c. V teh slučajih moramo mi plačati poštnino, ako sprejmemo pismo. Zaradi tega opozarjamo vse, da se more v odprtih pismih pošiljati le tiskovine. Pisane stvari se sicer tudi lahko pošljejo v odprtem pismu a kolekovati je pismo z znamko 2c, če ne presega teže pol unce.

Kdor pošilja kaka uprašanja naj blagovoli priložiti znamke.

Narodni Vestnik.

Oh! You Winner!

Heads first division—"Blatz Private Stock" Leads Them All—A Winner always. A most exquisite Brew. Pure—wholesome—snappy and individual in taste.

Its real superiority appreciated by every member of the family. Satisfy their enthusiasm by ordering a case sent home today.

DULUTH BRANCH LAKE AVENUE AND RAILROAD STREET
Phone 62

181

"Quality in it Every Minute."

JAY W. ANDERSON, zastopnik za Duluth
352 WEST MICHIGAN ST. Telephone Grand 1800.

B. BUSH, zastopnik za Virginia, Minn.

Prodajam

Belo vino sodček po $35.00
Rudeče " " " 25.00
Tropinovo žganje, galona 2.50

Naročilu je priložiti gotovi denar ali poštno nakaznico.

Z velespoštovanjem

A. W. EMERICH,
vinska trgovina in distilacija žganja,
16205 St. Clair Avenue, Collinwood Sta.
CLEVELAND, OHIO.

Stari telefon: Cole 264-A.
Novi telefon: Calumet 436-L.

Frank Brand
—: TRGOVEC :—
Z GROCERIJO, MESOM IN KONFEKCIJSKIM BLAGOM
201-203 Commonwealth Ave.,
NEW DULUTH, MINN.

Priporoča se Slovencem in Hrvatom v obilen poset,. Cene zmerne.

"Narodni Vestnik"

National Herald.

Slovenic Sami-Weekly.

Owned and published by the

Slovenian Printing & Publishing Company

a corporation.

Place of Business: Duluth, Minnesota, 405 W. Michigan Street.

National Herald

Issued every Monday and Thursday; subscription yearly $2.00

The best Advertising medium among Slovenians in the Northwest.
Rates on application
Entered as second-class matter May 11, 1911 at the post office Duluth, Minn., under the Act March 3, 1879."

„NARODNI VESTNIK"

Izdaja

Slovenska tiskovna družba, Duluth, Minn.

izhaja vsak ponedeljek in četrtek zvečer na 8. straneh

Naročnina stane:

Za Ameriko za celo leto	$2.00
za pol leta	$1.00
Za Evropo in Canado za celo leto	$3.00

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne sprejemajo.
Denarne pošiljatve in dopisi se naj pošiljajo na naslov:

"Narodni Vestnik", 405 W. Michigan Street, Duluth, Minn.

Telephone, Melrose 1113.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS — MEMBERSHIP LABEL — WORLD BUILDING NEW YORK

SLOVENSKO ZAVETIŠČE.

Ali naj res položimo idejo Slovenskega Zavetišča med one "katerim solnce lepše sije, in lepša zarja rumeni," kakor se izraža v svojem poročilu tajnik odbora za S. Z., g. Fr. Krže? Ali smo v resnici tako slabi, da ne moremo uresničiti te blage ideje, ali je v resnici potrebno, da vržemo puško v koruzo in s tem osramotimo svoj narodni ponos?

Nikakor ne. Slovensko Zavetišče je bilo ustanovljeno šele pred dobrim poldrugim letom, da torej tudi največji optimist ni mogel pričakovati, da se bode ta stvar uresničila tako hitro. Potem moramo tudi pomisliti, da so bile zadnje čase tako slabe delavske razmere, da je razumljiva samo navidezna brezbrižnost našega naroda. Kdo more kaj dati, ako sam nima ničl! V tem oziru ne morem pritrditi izvajanjem tajnika odbora za Slovensko Zavetišče, dasi mora vsakdo rad priznati, da se je g. Krže precej potrudil. Po razmeroma kratki kampanji za Slovensko Zavetišče je v blagajni že precej denarja, in zato se mi vidi njegovo poročilo nekoliko preveč pesimistično. —

Znano je, da zavzemati zdravila ni ravno prijetno, a potrebno. Zato je najbolje pripoznati kar odkritosrčno, da je bila agitacija za Slovensko Zavetišče vsaj do prvega zborovanja precej — nerodna. Organizacije ni bilo takorekoč nobene. Kdo je sprožil to potrebno misel in deloval zanjo, nima navsezadnje nobenega pomena. Kdo zlomka ima pravico si prisvajati lavorike, ko je vsa stvar bila še v povojih. In to se je zgodilo takrat, ki bi morali delovati skupno, ne glede na to ali ono stranko, ampak samo za to, da pomagamo svojemu bližnjemu — svojemu rojaku v potrebi! Takrat pa je hotel biti marsikdo prvi, in plemenita ideja je dobila nasprotnike. Pustimo torej to, kar ni za nikamor. Kdor dela za narod iz prepričanja, vendar ne bode zahteval, da mu dajo takoj kako medaljo ali mu postavijo spomenik!

Stvar je bila takoj izpočetka zavožena, ker ni bilo prave organizacije! Ako se hoče napraviti kako narodno inštitucijo, je treba predvsem organizacije, skupnega dela. Če vleče eden na to stran, drugi na drugo, ne more ne prvi ne drugi doseči cilja, ki je navsezadnje vendar skupen. Ako ne delujemo skupno, ne bodemo nikdar ničesar dosegli. Za skupno delovanje je pa že postavljen temelj. Oni malenkostni prepiri, ki so vsej stvari precej škodovali, so izginili, da imamo torej danes mnogo več upanja za uresničenje te blage ideje, kakor kdaj prej. Odbor za Slovensko Zavetišče je dober in vsestransko zanesljiv, tudi nekaj denarja je, treba je samo še nekoliko intenzivnejšega delovanja, pa bode šlo. Odbor se priporoča in prosi za nasvete, oglasite se tedaj vsi oni, ki imate dobre ideje, in pomagajte dobri stvari z dejanji in besedami. Razmotrivanje o tako plemeniti ideji v oštarijah in drugih takih krajih pri kupici pijače ni vredno piškavega oreha. Dajte svoje misli v javnost, zakaj več glav več ve. Urednik tudi ne more vsega sam storiti, in če se še tako trudi, dobi navadno v zahvalo, da hoče druge komandirati po svoji glavi. —

Priporočal bi odboru za Slovensko Zavetišče, naj sklene pri svoji prihodnji seji septembra meseca v Chicago, Ill., da se ustanovijo podružnice po slovenskih naselbinah po vzgledu Jednot in Zvez. To bi bilo dobro zaradi tega, ker bi se člani posvetovali pri sejah, kaj bi bilo dobro za to našo ustanovo, razpravljali o predlogih in nasvetih, in bi se končno na ta način najlažje pobrali malenkostni doneski, ki pa reprezentirajo v skupnem znesku že lepo svoto. Nadalje bi bilo priporočljivo, da izda odbor za Slovensko Zavetišče posebne kolke po 1 in več centov, po katerih bi rodoljubni rojaki gotovo radi segali. Tudi na ta način bi prišel lep denar v blagajno, ne samo za ustanovitev, ampak tudi za vzdrževanje Slovenskega Zavetišča.

Strinjati se pa ne morem s predlogom blagajnika g. Brozicha v tem pogledu, naj ostanejo pri društvenih sejah nabrani doneski v društveni blagajni. Društva imajo najlepšo priliko, da gmotno podpirajo to ustanovo, in brez pomoči naših večjih organizacij tudi ne bode šlo. Vendar je po mojem mnenju najboljše, ako se nabrani denar mesečno odpošilja na pristojno mesto, ker to vspodbuja druge.

Če ne bi prišlo nikdar do tega, če smo res tako zaspani, da ne moremo Slovenci v Ameriki preskrbeti zavetišča za onemogle in potrebne rojake, se pač ni treba bati za dosedaj in pozneje nabrani denar. Ti novci niso izgubljeni, v dobrih rokah so, siromakov imamo pa dovolj, ki so odvisni kolikor toliko od pomoči naših rojakov. Naj bode ta denar — ako ne dobimo Zavetišča — sklad, že davno potreben, da pomagamo potrebnim rojakom v nesreči, njihovim vdovam in sirotam. Darovan je bil v plemenit namen, naj se ga tudi tako uporabi. Saj vedno beremo v listih mile prošnje rojakov, ki so v resnici potrebni podpore.

Ideja vstanovitve Slovenskega Zavetišča ne sme zaspati. Kar se danes ne da narediti, se lahko še jutri. Rojaki imajo besedo, časa je dovolj, da se odzovejo, da bode mogel odbor za Slovensko Zavetišče ukreniti na svojem sestanku septembra meseca v Chicago, Ill., kaj koristnega in dobrega. Pa ne dajajte samo nasvetov, pridite na dan tudi z novci, kajti če teh ni, se morejo uresničiti pesnikove besede, katerih se je poslužil tajnik g. Krže, in katere smo ponovili v začetku tega članka.

"GOSPODJE" SE BOJIJO.

Dobili smo od udeležnika konvencije K. S. K. J., ki se vrši sedaj v Milwaukee, Wis., obvestilo, da je "gospode" in njihove pristaše Narodni Vestnik s svojimi članki in dopisi tako spekel, da so ga kratkomalo konfiscirali in prepovedali, da bi prihajal ta "brezverski" list na zborovanje kot volk med čredo nedolžnih ovac. "Gospodje" se bojijo, da bi prišla v teh, zanje tako nevarnih časih resnica na dan, da bi se pokazala njihova grabežljivost pod krinko vere svetu v vsej nagoti. Pomislite vendar, ljudje božji: Narodni Vestnik je bil tako predrzen, da je komentiral znano nezaupnico gl. odbora organizacije sv. Barbare (katoliške), kateri je računal katoliški Amerikanski Slovenec za par nepopolnih bukvic celih $3,500.00, z besedami tritisoč petsto dolarjev! In nesramnost Narodnega Vestnika je segala tako daleč, da je obljubil pismene dokaze o tem, da so gotovi "gospodje" takšni božji namestniki, kakršni ne bi smeli biti, in da bi nekatere teh ta "pregrešni" list lahko spravil v kriminal, če bi hotel. Potem se je drznil predlagati, naj se izvoli druge glasilo, in sicer delavsko, za takšne "kapitaliste", kakršni so pri K. S. K. J.! V resnici, Narodni Vestnik je storil tak vnebovpijoči greh, da ne sme priti pred oči delegatom, ker bi šla drugače vsa turnhala k vragu. Mi pa ne damo za to čisto nič, prepoved "gospodov" je pa najboljši dokaz za to, da se bojijo resnice, in da je Narodni Vestnik na stališču, katerega mora zavzemati vsak pošten delavec. O konvenciji bodemo seveda poročali.

POLJEDELSTVO V AVSTRIJI.

Ljudje temnih namenov delajo radi zdražbe med kmečkim in med mestnim prebivalstvom in radi ščujejo mestno prebivalstvo proti industriji. Taki so tudi kranjski klerikalci. Ti se boje, da bi izgubili svojo oblast nad kmetskim ljudstvom, če bi mestni in kmečki ljudje delali roko v roki za občni blagor in če bi v kmečkih krajih nastale tovarne in bi delavci prišli v stalen stik s kmetskim ljudstvom. Samo ta strah za oblast je vzrok, da klerikalci tako hujskajo zoper mesta in zoper industrijo.

Ni zdravo, če se industrija preveč razvije. Že sto let je staro spoznanje, da se mora v vsaki državi velika večina prebivalstva pečati s kmetijstvom. Kam se pride, če se industrija preveč razvije, to vidimo na Angleškem. To je največja in najbogatejša država na svetu. Vse to bogastvo je nastalo iz industrije, sloni pa na premogu. Angleška je uničila ves svoj kmečki stan, samo da se je industrija razvila. Kar rabi žita in mesa — vse mora dobivati iz drugih dežela. Svoje industrijalne pridelke seveda ne porabi doma, marveč jih izvaža v kolonije. A kaj bo, če se te kolonije od nje odtrgajo, kaj bo, če ji zmanjka premoga — v 200 letih bo ves porabljen — kaj bo, če bi bila v vojski premagana? Angleži računajo s tem, se trudijo na vso moč, da bi ustvarili močan in krepak kmečki stan.

Neumno je, če eni na vso moč delajo na to, da bi v Avstriji nastala taka industrija, kakor je na Angleškem, in neumno je, če drugi ovirajo z vso silo vsak razvoj industrije Eni bi radi vso državo spremenili v velikansko tovarno, drugi pa v velikansko kmetijo, a prava je samo srednja pot: velika večina prebivalstva vsake države se mora baviti s kmetijstvom in kmetijstvo je treba podpirati, da bo razcvetelo in bo nastal premožen kmečki stan, ki bo najboljši odjemalec industrijalnih izdelkov.

Na Slovenskem imajo le še malo industrije. Kmečki posestniki gledajo navadno nekam pisano na tovarne, češ, da jemlje kmetiji delavne sile. To je res: delavci se rekrutirajo navadno iz kmečkega stanu Toda — ali ne vidimo, da delavci tudi tam ne ostajajo doma, kjer ni tovarn? Ali jih ni vsepolno na Nemškem, na Štajerskem, na Hrvatskem itd.? Če bi bil kmečki stan tako premožen, da bi mogel zadovoljiti svoje posle, bi ti rajše ostajali na kmetiji. Saj vidimo to tudi drugod. Saj tudi na Nemškem, na Francoskem in na Češkem vhajajo posli s kmetije v tovarne, a razmeroma ne v taki množini kakor na Kranjskem, ker je pač kranjski kmetovalec sam velik revež in ne more zadovoljiti svojih poslov. S tem, da se okrepi kmetski stan, se mu tudi pomaga, da ohrani svoje posle.

Če pa ima kmetovalec na eni strani škodo od tovarn, ker mu je težje dobiti posle, ima pa na drugi strani korist. Tovarna mu ustvari trg, kjer svoje pridelke lahko in hitro proda. To je pa za kmetovalca neprecenljive vrednosti. Koder stoje tovarne, tam kmečki posestniki veliko laglje in bolje izhajajo, kakor drugod. Ravno tako je z mesti. Kako bogata je ljubljanska okolica! To pa le, ker svoje pridelke v mestu lahko tako dobro proda. Pa naj nikar nihče ne misli, da kmet mesta živi. Kaj še! Plače uradnikov so tisti denar, ki živi mesta in tudi vso kmečko okolico.

Pa še eno važno korist ima industrija. Plačuje namreč velike davke in doklade. Kaj to zaleže, se vidi tudi na Kranjskem. Kdo pa plačuje v Idriji skoro vse doklade? Rudnik! Kdo plačuje skoro vse doklade na Jesenicah? Tovarna! Pri industriji zasluži vse: država, dežela, občina, delavstvo in kmečki stan. Zato je pa brezvestno, da klerikalni poslanci industrijo preganjajo, namesto da bi jo podpirali.

"S. N."

STRAHOVIT ZLOČIN.

Ruski listi poročajo o sledečem strahovitem dogodku, ki se je dogodil pred kratkim. Neki živinski trgovec iz Uralska se je s svojo hčerjo vračal s sejma domov. Ko sta tako šla skozi neki gozd, je opazil oče, da se nekdo plazi za njima. Tedaj je oče izročil denar, ki ga je nosil s seboj, hčeri in jej rekel, naj gre hitro dalje do strica, ki je stanoval v bližini, on sam pa da se že kako obrani napadalca. Deklica je hotela naprej, a kmalu nato je zaslišala za seboj obupen krik. Strah jo je tako prevzel, da se ni niti upala ozreti, ter je vsa zasopla in prestrašena prišla do hiše svojega strica. Pri stričevih je našla doma samo teto, katera jo je skušala pomiriti in jo končno spravila spat k svoji hčeri, ki je spala v posebni sobici. — Vsled silne razburjenosti revica ni mogla zaspati in je slišala, da se je vrnil stric domov in rekel poluglasno teti: "Ubil sem ga, toda denarja nisem našel!" Ko je deklica slišala te besede, je revica takoj spoznala, da je bil sam stric tisti, ki je napadel očeta in ga umoril. Zato je potihem vstala s postelje, skočila skozi okno in tekla naravnost v mesto, kjer je vso stvar naznanila orožništvu. Med tem pa je žena povedala možu, da je prišla bratova hči in da spi v sosedni sobi. Takoj sta si domislila, da je možev brat izročil denar za prodano živino svoji hčeri in da ga ima ta pri sebi na postelji. Podivjani denarja lakomni lopov se je splazil v sobo in je mahnil s sekiro po deklici, ki je spala na postelji in tako umoril — svojo lastno hčer, misleč da je njegova nečakinja. Tedaj pa je tudi že prišlo iz mesta orožništvo in je aretiralo oba, moža in ženo, ter je odpeljalo v zapor v Uralsk.

KRALJESTVO RIBIČEV.

Otok Bardsey, ki leži med Irsko in Anglijo, ima šestdeset prebivalcev, ki se vsi žive z ribištvom. Ti ribiči imajo svoje lastno kraljestvo s splošno volilno pravico. Pred kratkim so si izvolili novega kralja Johna Williamsa. To izpremembo na prestolu sicer niso sporočili evropskim velevlastim, toda navzlic temu ne bo bradseyski kralj izvrševal svoje kraljevske obrti z manjšo energijo. V vseh sporih in prepirih je na otoku kralj najvišji sodnik in njegove razsodbe rešpektirajo vsi prebivalci, kakor priča ustava na otoku. Zakoni na tem otoku so zelo enostavni in samo eden je nekoliko drakoničen: vsak mladenič, ki dvori tujkam in ne domačinkam, bo brez milosti izgnan iz otoka. Treba pa je konstatirati, da kralj ni imel do zdaj povoda, da bi koga iz dežele izgnal.

SPOMIN NA LOLO MONTEZ.

V Monakovem ravnokar podirajo gradič, ki ga je zgradil Ludovik I. za svojo "prijateljico", znano plesalko Lolo Montez. To je dalo Francozom povod, da so se spomnili te krasne grešnice. V "Soleil" pripoveduje Mantenay, kako slabo se ji je začetkoma godilo v Bruselju, Madridu in Parizu, dokler ni bila angažirana v Berolinu na dvorno gledališče. Iz Prusije pa so jo izgnali, ker je z bičem pretepla policijskega stražnika, ki ji je branil, da bi se udeležila na konju manevrov, ki jih je pruski kralj priredil na čast ruskemu carju. Ta izgon iz Prusije ji je pridobil mnogo popularnosti v Parizu, kamor se je vrnila. Toda to popularnost je v Parizu kmalu izgubila, ker je z odra velike opere vrgla med gledalce svoj plesni čevelj. Nato je odpotovala v Monakovo, kjer si je pridobila naklonjenost Ludovika I., za kar pa je morala prenašati žaljivke in nevoljo monakovskega prebivalstva. Pozneje je šla v London in v Ameriko. Tukaj je umrla v zelo žalostnih razmerah. Manet jo je proslavil s krasnim portretom, Baudelaire s pesmi, toda Monakovci — tako se pritožuje Mantenay — podirajo spomin na njo. Toda tolaži se s tem, da ženam teh vrst ni treba posvetnih spominov.

Najmodernejša slovenska tiskarna v Ameriki

Tiskarna Narodni Vestnik

405 West Michigan Str., Duluth, Minn.

Izdelujmo vse v tiskarsko stroko spadajoče stvari lično, ceno in točno. Tiskovine za društva v eni ali več barvah naša posebnost. Pismeni papir in kuverte izdelujemo jako okusno. Poskusite naše delo. Mi jamčimo zadovoljnost. -:- -:- -:- -:-

Unijska tiskarna.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Postajam dr. sv. Barbare, ki so poslale proteste, naznanjamo, da teh sedaj ne bodemo priobčili, ker je gl. odbor omenjene organizacije dal sporno zadevo na splošno glasovanje. Razprave o tem vprašanju (združenje) bode priobčal Narodni Vestnik pod posebnim naslovom. Prostor damo radevolje na razpolago.

— Nekateri dopisi so radi pomanjkanja prostora morali v tej številki izostati. Prosimo malo - trpljenja, vse pride na vrsto.

F. Dale Cerveny

zobozdravnik

MILLER ANNEX

Ely, Minn.

NA PRODAJ

dvonadstropna hiša (župničše) in lota na Aurora, Minn. hiša obsega 8 sob in čumnato. Velikost hiše je 28x33 čevljev, in 12x33 predstrešek (porch). Opremljena je s parno kurjavo in električno razsvetljavo, vodo, vodovodom, kopališčem, sploh ima vse moderne udobnosti. — Pod celim poslopjem je cementirana klet in kamenit temelj. Velikost lote je 35x125 čevljev. Cena **$5000,** vredna **$7000.** — Lepa prilika za Slovenca ali Hrvata, da napravi lep dobiček. Proda se zaradi pomanjkanja denarja.

Za natančnejša pojasnila se je obrniti na **John Zupančič, Box 253** ali pa na **Anton Smolich, Box 253, Aurora Minn.**

(8-20-24) **Cerkveni odbor.**

J. A. PETROSHIUS pogrebnik, 12 10th St. No. Chicago Ill. Tel. št. 965. Priporoča se Slovencem in Hrvatom, kadar potrebujejo vozove za svatbe ali pogrebe, katere ima vedno na razpolago po cenejši ceni kod drugje. Velika izber krst po nizki ceni. Pogrebe prevzema po dogovoru.

JOSIAH COLLINS pogrebnik in zalagatelj okvirjev za slike, SO. RANGE, MICH. Tel. št. 766 J. Priporoča se Slovencem in Hrvatom, kadar potrebujejo pogrebnika, ali če potrebujejo okvir in stekle za sliko. Postrežba točna in zadovoljiva. Cene nižje kod drugod.

PRIPOROČAM

Slovencem in Hrvatom svojo **grocerijo in mesnico.**

V zalogi imam vedno sveže blago po nizkih cenah.

Anton Smolich,
Aurora, Minn.

DOBRO ZDRAVJE.

je veliko odvisno od pravilnega delovanja prebavnih organov. Vidno je torej, da bi se morali ti organi vzdržavati v dobrem redu. Uživanjte Severov želodčni grenčec (Severa's Stomach Bitters) včasih ter s tem pomagajte si vzdrževati splošno zdravje s tem, da vzdržujete prebav v dobrem redu. Severov želodčni grenčec je dobro znan radi njegovega toničnega upliva. Priporoča se za stare in onemogle ljudi, za okrevance in za ljudi, ki so nežnega ustroja. Njegovo vrednost bode hitro opazili pri zdravljenju zapeke, neprebave, otrplih jeter, ponavljajoče mrzlice, napihovanja in kislega želodca. Poskusite ga. Cena 50 centov in $1.00 steklenica v vseh lekarnah ali od nas. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

Advr.

Drugo sredo

bo velika razprodaja v bezmentu veletrgovine COLUMBIA

To bo zadnja velika poletna razprodaja

na kateri bodo možke obleke, hlače, površniki in deške obleke prodane po izvanredno nizki ceni.

Third Ave. W. THE Columbia Clothing Co Duluth, Minn.

Pazite na ponedeljski oglas.

FIRST NATIONAL BANK

ELY, MINN.

Vloge 3. junija 1914 -- $420,952.22

Glavnica in preostanek -- $62,500.00

Naša banka Vam je na razpolago.

Pri pošiljanju **denarja v stari kraj** se obrnite na nas in zvedeli boste naše nizke cene.

Prodajamo parobrodne liste za vse črte.

Ta banka je določena za nalaganje denarja iz poštne hranilnice in je član novega federacijskega reservnega sistema.

Gospodarji in gospodinje!

Kadar potrebujete pohištvo, železnino, posodo, peči itd. obrnite se na trgovino, ki ima največjo zalogo in Vas zamore najboljše postreči.

TA TRGOVINA JE

AURORA HARDWARE AND FURNITURE CO.

AURORA, MINNESOTA.

ZEMLJEVID Avstro-Ogrske.

Velik, barvan zemljevid Evrope, meri 21x28 palcev, podaje podrobnosti sovražnih vlad, se pošlje proti plačilu 25c v srebru. Naslovite:

Supt. OSLIE,
2312 W. 3rd St., Duluth, Minn.

NAROČAJTE SE NA NAJVEČJI SLOVENSKI DVOTEDNIK V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

Elco Theatre

ELY, MINN.

VAM VEDNO NUDI NAJBOLJŠE PREMIKAJOČE SLIKE, PETJE IN DRAMATIČNE PREDSTAVE. ZATO STE VLJUDNO VABLJENI, DA NAS OBIŠČETE.

Naše predstave so dobre tudi za mlade in stare.

VSTOPNINA VEDNO SAMO 10c

Predstave se začno vsak večer ob 8. in 9. uri. — Za sobote in nedelje imamo posebne programe, katerih ne smete zamuditi, da neboste obžalovali.

J. A. GRAVES, lastnik

American Exchange Bank

VIRGINIA — MINN.

Najbolj pripravna banka za Slovence in Hrvate v mestu.

Pošiljamo denar na vse strani sveta in prodajamo vožne liste.

3% obresti od vlog.

ČE SI ŽALOSTEN ALI OTOŽEN

poseti naš

Ely Opera House

kjer bodeš videl krasne, najnovejše premikajoče slike, obsegajoče črtice iz celega sveta. Slike so jako poučne in tudi zabavne. — Menjavamo jih vsak dan. — Za obilen poset se priporoča

VODSTVO.

Gospodarstvo, gospodinjstvo in znanstvo.

PRIDELOVANJE KROMPIRJA.

(Dalje).

Velikost semena odločuje mnogo glede pridelka. Veliko važnejše je, kolikor se tiče pridelka, da je seme tolikošno, da ima vsako oko v zemlji dovolj hrane, kot pa, da je mnogo očes. Seme naj ima dve ali tri močni očesi ali kali; več kot tri očesa so pa odveč, ker v temu slučaju bo preveč drobnega krompirja. Odrezek, ki je namenjen za seme naj ne tehta manj kot eno unco, ali 16 del funta; bolje je pa, da tehta več, okoli poldruge unce.

Ako se sadi krompir na eno stran tri čevlje narazen in ako je poldrugi čevelj prostora med jamami v vrsti na drugo stran, šlo

Slika kaže, kako naj se vreče s semenskim krompirjem postavljajo narazen. Pripomniti je, da so te vreče preveč polne.

bo na en aker okoli 10 bušeljev semena, če tehtajo semenski kosi povprečno 1 unco. Ako bi tehtal poldrugo unco, šlo bi ga okoli 15 bušeljev na aker. Večje kose kot poldrugo unco je saditi le na izjemno rodovitno zemljo. Isto velja tudi kar se tiče očes. Le na izjemno rodovitno zemljo naj se pušča na semenski kos 3 do štiri očesa, če je pa zemlja manj rodovitna, bo krompir droben, če ima seme preveč očes. Saditi cel krompir je nesmiselno, če ima preveč očes. Čim debelejši so kosi semenskega krompirja, tem bolj narazen se mora saditi.

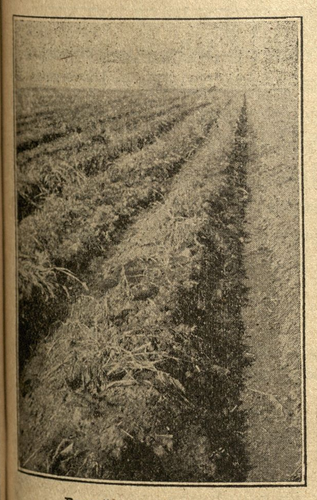

Preveč osut krompir

Ako se reže krompir za seme par dni pred sadenjem, in se spravi v vreče, naj se ga ne dene v vreče več kot pol bušelja. Vreče se naj postavijo narazen, da ne bodo ena tik tik druge ali ena vrh druge, tako da bo imel zrak prosti dostop. Za seme zrezan krompir postane rad črn tam kjer je prerezan, posebno, če je toplo vreme. To ni dobro; zato naj se spravi

Stroj za pletje (weeder) v rabi.

zrezan semenski krompir tako, da bo mokrota, ki je videti tam, kjer je prerezan, lahko izhlapila, kar bo zabranilo, da bi postal krompir črn. Najbolje je pa, da se krompir za seme reže sproti. Zrezane kose semenjskega krompirja bi stresati na solnce ali na veter, ker gledati je treba, da ostane v krompirju kolikor mogoče več mokrote, ne da bi postal krompir črn. Zrezan semenski krompir je najbolje imeti v hladni kleti. Priporočljivo je tudi, da se kosi sproti naprašijo z žveplenim prahom. Prah vsrka nekaj mokrote; poleg tega pa žveplo tudi hasne ker brani krompir pred napadi bolezni. Pri sadenju ni pustiti, da bi solnce peklo na krompir. Dokler je na vozu naj se pokrije, kadar pa pride v zemljo, naj se hitro zagrebe.

Ako se najde pri sadenju kak od bolezni napaden krompir, naj se ga vrže stran, da se ne zanese bolezen v zemljo.

Ako se poznajo krompirjeve vrste, naj se krompir obdeluje še predno je prišel ven. Kak teden dni po sadenju naj se njiva dobro povleče z brano. Kultivira naj se s kultivatorjem, in sicer kakih 10 do 14 dni po setvi. Kultivira naj se toliko globoko, kolikor je praktično radi semena. Tudi če se ta ali ona korenina rani, bo ta škoda malenkostna v primeri s hasnijo, katero dosežemo od globokega kultiviranja. Poznejše kultivacije naj bodo pa plitkejše, ker je rastlina že toliko razvita, da znamo z globokim kultiviranjem raniti toliko korenin, da bo kultiviranje napravilo več škode kot hasni. Kultivator naj gre izven prve kultivacije, ki naj bo globoka, le 2 do 3 cole globoko, in krompir je kultivirati po potrebi tri do šest krat, potem ko je že ven. Kultiviranje je pa odvisno ne le od plevela, ampak tudi od zemlje in od vremena. Ilovnato zemljo je treba večkrat kultivirati v suši, kot če je dovolj dežja. Pri kultiviranju naj se meče zemlja proti krompirju, da se krompir polagoma osuje; vendar naj se ne osipa preveč, ker s tem bi se zvabljala iz zemlje mokrota. Ako je pa zemlja mokra, ali če zastaja voda na nji, je dobro, da se osuje primeroma bolj.

Nekateri farmerji rabijo tudi stroj za pletje (weeder) po kultiviranju. S tem strojem se obdeluje na enkrat več vrst. "Weeder" vniči plevel in pusti vrhno plast lepo zrahljano. Ta stroj pa ni posebne vrednosti, če je plevel že velik in ima močne korenine.

(Dalje prihodnjič.)

PREOSNOVA GOSPODINJSTVA NA FARMI

Zadnji načrt.

Poglejmo kaj se zamore približno doseči z mlekarstvom. Z dobrimi kravami in z dobrim gospodarstvom je mlekarstvo dobičkonosno; če so pa krave slabe in če je gospodarstvo staroveško, pa tudi v mlekarstvu ni dobička. Ne splača se, na primer, da bi pasli krave na dragi zemlji. Vsaka krava potrebuje za pašnik okoli dva akra zemlje, zato je boljše, da se paša omeji, in da se mesto paše krmi mnogo sajleč, to je ne povsem zrela v sajlo spravljena kuruza o čemur smo že razpravljali v listu. Poleg tega bo pa treba krmiti še umetna krmila, ako hočemo, da se bo mlekarski biznes v resnici dobro splačal.

Kdor se hoče posvetiti mlekarstvu, naj ne drvi kar slepo na farmo, ampak naj stvar premisli in preračuni, da bo pravilno začel. On mora oceniti popolnoma ta biznes, on mora znati, on mora preštudirati vse podrobnosti dobrih krav, pravilnega krmljenja, pravilnega gospodarstva, pravilne rotacije, pravilne vporabe gnoja, in druge take stvari, ki igrajo odločilno vlogo v mlekarstvu. Vzemimo, da ste se Vi odločili iti na farmo z namenom, posvetiti se mlekarstvu. Vaš načrt mora biti takoj začetkoma tak, da vpeljete dobre krave-mlekarice, kojih vsaka bo povprečno dala najmanj 6000 funtov mleka ali 280 funtov surovega masla na leto. Dobre krave pa ni kupiti vselej tako lahko kot sneti klobuk iz žeblja, zato je treba tako čredo spopolnjevati s telicami (heifers) domače reje. Držali bomo toraj eno četrtino števila krav enoletnih telic, in eno četrtino števila krav telet ženskega spola, toraj skupno polovico toliko naraščaja kot je krav.

Uprašanje je sedaj, koliko krav in koliko naraščaja bomo mogli držati na 80 akrov veliki farmi, s katero smo imeli opraviti v teh razpravah. Da se zamore to vprašanje pravilno odgovoriti, vedeti moramo, koliko bomo držali konjev, žrebet, bikov, itd., in kaj bomo krmili živalstvu.

Recimo, da držimo štiri plemnske kobile, dva žrebeta in enega bika.

Konjem bomo pokrmili povprečno na dan 15 funtov kuruze, 10 funtov detelje, in kolikor bodo hoteli kuruznice. Žrebetom bomo krmili skozi prilično 120 dni 1½ funta detelje na dan, in skozi 300 dni po 1 funt ovsa na dan.

Vsaki kravi bo treba na dan pokrmiti povprečno 35 funtov kuruzne sajleč, 7 funtov deteljne klaje, 3 funte zdroba iz kuruze in kuruznega stroka zmleto skup (corn and cob meal), 2 funta ovsa, in 1 funt krmila iz bombažnega semena (cotton seed meal). Poleg tega se krmi še kuruzovina s steblovjem vred.

Ta kombinacija krmil bo pravilna za krave, ki naj dajejo okoli 6000 funtov mleka na leto. Vso klajo bomo pridelali doma, le krmilo iz bombažnega semena bo treba kupiti. Koliko bomo krmili tej oni kravi, je največ odvisno od količine mleka. Za vsakih tri do štiri funte mleka bo treba pokrmiti prilično 1 funt žita. Toraj, ako daje krava 30 funtov mleka na dan, pokrmili ji bomo 10 funtov žita; če pa namolzemo le 15 funtov mleka na dan, zadostevalo bo 5 funtov žita. Vpoštevati je treba, da krava pri gobcu molze, in da držimo krave radi mleka in ne za debelenje. Povprečno bomo pa pokrmili eni kravi na leto kakor smo prej navedli.

Enoletne telice se bodo pasle recimo od 1. maja do 31 oktobra, to je 184 dni. Poleg tega jim bomo pokrmili na dan 4¼ funtov krme. Povprečno moramo računati na vsako teh telic 1 aker pašnika. Od 1. nov. do 30. aprila, toraj 181 dni, treba bo za vsako enoletno telico prilično 12 funtov sajleč, 10 funtov krme, in 2 funta zdroba iz kuruze in kuruznega stroka zmleto skup.

Male telička za pleme bodo na pašniku okoli pol leta ali 180 dni. Za vsako je treba odmeriti pol akra pašnika. Poleg tega je pokrmiti vsak dan v letu vsaki še okoli 5 funtov krme, skozi 3 mesece jim bo treba še okoli 6 funtov kuruzne sajleč na dan in skozi pol leta bo treba vsaki še 1 funt zdroba iz kuruze in kuruznega stroka zmleto skupaj ter nekoliko krmila iz bombažnega semena. Vsaki mali telici bomo pokrmili tudi okoli 2000 funtov posnetega mleka.

Biku bomo pokrmili na dan okoli 2 funta kuruze, 2 funta ovsa, pol funta krmila iz bombažnega semena, 6 funtov krme, in 25 funtov sajleč.

Kakor prej pridelali bomo na akru zemlje povprečno 60 bušeljev kuruze ali 12 ton sajleč, 40 bušljev ovsa in 2 toni krme in detelje, ako bomo pravilno gnojili in imeli pravilno menjavo pridelkov.

Za konje, žrebeta in bika bo treba toraj:

	Funti	Akri
Kuruza:		
4 konji, po 15 funtov, 365 dni	21.900	
1 bik po 2 funta, 365 dni	.730	
Skupaj bo treba koruze	22.630	ali 6.735
Kuruza sajleč:		
1 bik, 25 funtov, 365 dni	9.125	ali 0.389
Oves:		
2 žrebeta, po 1 funt, 300 dni	600	
1 bik, 2 futa, 365 dni	730	
Skupaj ovsa	1.330	ali 1.039
Krma in detelja:		
4 konji, po 10 funtov, 365 dni	14.600	
2 žrebeta, po 1½ fnt., 120 dni	360	
1 bik, 6 fnt., 365 dni	2.190	
Skupaj krme	17.150	ali 4.287
Skupna ploskva zemlje za to živalstvo		12.441

Iz predstoječega se vidi, da bo treba za kuruzo nekaj nad 7 akrov, za oves nekaj nad 1 aker in za krmo nekaj nad 4 akre zemlje za živež za imenovano živalstvo. Potem je vpoštevati še prostor za vrt, za sadovnjak, za stavbe, dvorišča in pota, tako da je treba za vse to odšteti recimo 17 akrov, in bi ostalo od 80 akrov še 63 akrov zemlje za krave in telice. Sedaj je treba določiti, koliko glav te živine je mogoče držati na tej ostali ploskvi zemlje. Najprvo moramo določiti, koliko prilično je treba zemlje za eno kravo in za polovico toliko naraščaja.

Določili smo že v tej razpravi česar je treba kravam in telicam in v sledečem je razvidno koliko zemlje bo potreba, da se pridelajo potrebna krmila:

Krmilo	Krava potrebuje funtov (a)	Enoletna telica potrebuje funtov (b)	Majhna telica potrebuje funtov (b)	skupaj krmil Potreba	Potreba zemljišča akrov (c)
Kuruzna sajleč	12,775	543	135.	13,453	0.561
Zmleta kuruza in strok	1,095	90.5	45	1,230.5	0.293
Oves	730	—	—	730	0,570
Detelja in krma	2,555	659.5	456.3	3,670.8	0.918
Krmilo iz bombaževega semena	365	—	—	—	—
Pašnik	—	Akrov 0 25	Akrov 0.125	—	0.375
				Skupaj akrov	2.717

a) Množina krmil, katere potrebuje vsaka krava na leto, se dobi, če se množi krmila, katere smo določili za vsako kravo na dan, s 365.

b) Množina krmil za enoletne telice se dobi, ako množimo vsako že prej določeno krmilo s številom dni, ki se to krmilo polaga, in svoto je deliti s 4, ker imamo le no četrt toliko letnih telic kot krav.

b) Množina krmil za mlade telice se dobi z istim računstvom kot krmila za oneletne telice.

c) Ploskva zemljišča, katero potrebujemo za vsako kravo in za naraščaj se dobi, ako se deli svota krmil, ki je označena gori v četrti koloni z količino pridelka za aker, kar smo tudi že prej določili.

Preračunjeno je tudi, da se dobi iz enega bušla nezružene kuruze okoli 70 funtov zdroba, ako se zmelje skup, ali 4200 futov zdroba na akru.

Zadnja kolona predstoječe lestvice kaže, da je treba računati za vsako kravo in za naraščaj 2.77 akrov zemlje, toraj prilično 2¾ akra. Djali smo, da ostane za krave in za naraščaj 63 akrov zemlje, kar bi toraj zadostovalo za 23 krav in za 12 glav naraščaja. Vsa krmila bi pridelali doma, izven krmila iz bombažnega semena, katero bi bilo treba kupiti in sicer bi ga trebali okoli 4¼ tone, kar bi stalo prilično $136.

V predstoječi lestvici je tudi razvidno koliko zemljišča je potrebno za preživljenje ene krave in naraščaja, namreč 2.717 akra. To smo računili jako liberalno: kajti dober gospodar bo že na dveh akrih preživel eno kravo in naraščaj, če je zemlja rodovitna. So pa tudi slučaji, kjer je zemlja jako rodovitna in gospodar jako napreden, da preživi kravo in naraščaj na poldrugem akru, in v izvanrednih slučajih še na manj prostora. Vendar, tu moramo vpoštevati vse okoliščine, in zato smo računili tako, da se mora vsakdo povsem zanesti na ta račun, in se mu ni bati, da bi mu vnesel. V četrti koloni vidimo, koliko potrebujemo zemlje za eno kravo in za naraščaj; toraj je lahko zračuniti koliko krav in koliko naraščaja bomo zamogli preživljati na 63 akrih. Za pridelovanje koruzne sajleč se potrebuje za eno kravo in za naraščaj, kakor vidimo iz gornje lestvice 0.561 akrov. Za 23 krav in za naraščaj bo treba toraj 12.9 akrov za koruzni sajleč.

Vpoštevati imamo pa še konje, žrebeta in bika. Za skupno živalstvo bo toraj treba, da ima 13.28 akrov v kuruzi za sajleč, 13.48 akrov v kuruzi za zrnje, toraj skupaj 26.76 akrov kuruze, 14.15 akrov v ovsu, 25.4 akrov v detelji, in 8.63 akrov v pašniku. To je toraj teoretično razdeljenje farme. V praksi bi imeli 27 akrov v turšici, 15 akrov v ovsu, 25 akrov v detelji in krmi in 9 akrov pašnika. To bi zavzemalo 76 akrov, katere bi v resnici razdelili z ozirom na rotacijo v 4 njive po 19 akrov in eno in isto njivo bi obsejal tako:

Prvo leto, 19 akrov kuruze, dobro pognojeno.

Drugo leto, 19 akrov ovsa, 4 akre se ga pokosi za krmo, v celo njivo se vseje tudi z ovsom detelja in trava.

Tretje leto, 19 akrov detelje in krme.

Četrto leto 19 akrov — 9 akrov za pašnik, 2 akra krme, 8 akrov kuruze.

Vse polje bi izgledalo v rotaciji tako-le:

Leto..	Njiva A) 19 akrov	Njiva B) 19 akrov	Njiva C) 19 akrov	Njiva D) 19 akrov
Prvo.	Koruza	Oves (vmes se seje detelja in trava) 4 akre ovsa se pokosi za zeleno klajo	Detelja in krma	9 akrov pašnika 2 akra košnje 8 akrov koruze
Drugo	Oves (vmes se vseje detelja in trava), 4 akre ovsa se pokosi za zeleno klajo	Detelja in krma	9 akrov pašnika 2 akra košnje 8 akrov koruze	Koruza
Tretje	Detelja in krma	9 akrov pašnika 2 akra košnje 8 akrov koruze	Koruza	Oves (vmes se vseje detelja) 4 akre se pokosi za zeleno klajo
Četrto	9 akrov pašnika 2 akra košnje 8 akrov koruze	Koruza	Oves (vmes se vseje detelja in trava) 4 akre se pokosi za zeleno klajo	Detelja in krma

Kosmati dohodki 80 akrov velike farme, kjer bi držali 23 krav za molžo, bi bili s pametnim naprednim gospodarstvom približno ti-le:

280 funtov putra povprečno od vsake 23 krav, po 27c	$1738.80
100,000 funtov posnetega mleka, po 20c stot	200.00
16 telet, po $5.00	80.00
2 žrebeta, po $75.00	150.00
Skupni kosmati dohodki	$2168.80

Od teh kosmatih dohodkov je odšteti $136.00 za krmilo bombažnega semena ali za krmilo oljnatih kolačev. Ostalo bi torej kosmatih dohodkov $2032.80. Ako bi se prodalo mleko mesto putra, oziroma mesto maslene maščobe, in bi bilo mleko po 4c kvart, znašali bi kosmati dohodki z odbitkom umetnih krmil, katere bi morali kupiti, $2534.80 za pokritje raznih stroškov, za delo, in za dobiček. Starih krav nismo računili; tudi ne pešanje v produkciji mleka s starostjo, ker to se spopolnuje z naraščajem.

Iz teh razprav je razvidno, da donaša mlekarska farma največ kosmatih dohodkov. Vendar v resnici ni tako. Mlekarska farma zahteva več delavskih sil kot katerakoli druga, katero smo omenjali v tej razpravi. Vsaka krava, kakoršna je računjena za to farmo, pomeni $75.00 investiranega kapitala. Krave, bik in naraščaj representirajo kapital okoli $2000.00 K temu se mora prišteti pripravni hlev in dva sajlota vsak za 90 ton, kar bi stalo tudi najmanj $1800.00. Poleg tega je treba imeti stroj za rezanje sajleč (silage cutter), treba je imeti posnemalnik (Separator) in mnoge druge priprave, in računati se mora, da bi bilo investiranega v taki farmi, kakor smo jo ravno opisali, najmanj $4000.00 več kot v navadni žitni farmi. Treba bo tudi enega pomočnika vse leto, in po leti še druzega moža. To bi znatno zmanj šalo dohodke. Vendar pa ta način farmanja je jako priporočljiv, zato ker se dobi za mleko vsaki dan denar, in ker to farmanje ni podvrženo uimam. Vpoštevati pa je tudi veliko vrednost gnoja, ki ga dobimo od živalstva. S tem postanejo njive rodovitne, da se pridela mesto 60 bušeljev 80, 90 in več bušeljev koruze, več ovsa in več sena, tako da držimo lahko več glav živine, ali pa prodamo pridelke, katere ne potrebujemo s čimur se dobiček dvigne.

Ti načrti preosnove kospodarstva pa niso bili priobčeni za to, da bi jih kedo kopiral, ampak zato, da se pokaže razno gospodarstvo, in zato, da se da našim ljudem prilika misliti o gospodarstvu in samostojnosti.

Piše: Viljem Brunschmid.

HUDA OBTOŽBA.

Chicago, Ill., 19. avg. — Policija je aretovala 54 let starega zdravnika dr. Carmelo Violinija, ki je osumljen, da je zlorabil 18 let staro gospo Ado Russina, ki je prišla k njemu po zdravniško pomoč. Obtožbo je dvignil soprog onečaščene, kateremu je povedala žena, kaj se ji je zgodilo pri zdravniku.

PARNIK NASEDEL.

Vancouver, B. C., Canada, 19. avg. — Na poti iz Masset v Prince Rupert je nasedel Grand Trunk Pacific parnik "Prince Albert" na Butterworth kleči pri South Dundee otoku. Kakor se naznanja, se ladja ne more vzdržati. Parnik "Prince John" ji hiti na pomoč. Na ponesrečeni ladji ni bilo nič potnikov.

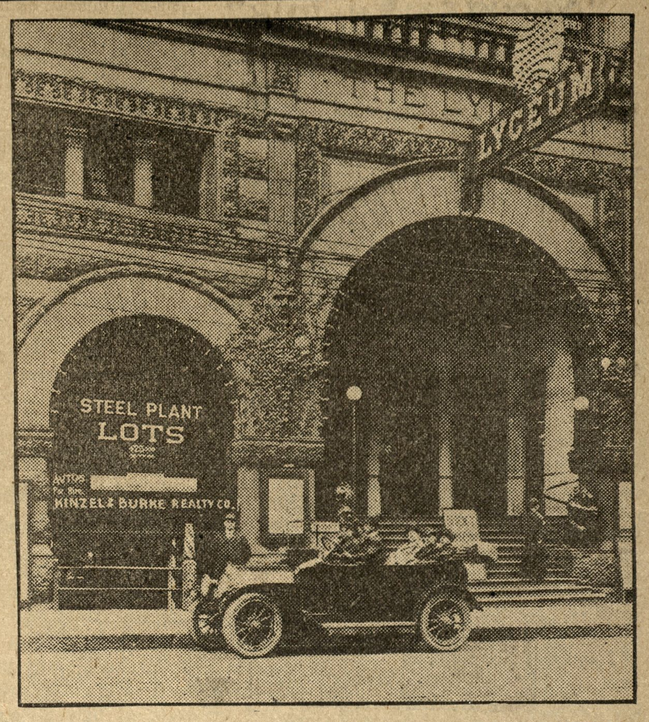

Skupina naših strank, ki odhaja iz našega urada na STEEL PLANT.

Ako hočete zvedeti zastonj vse podrobnosti glede jeklarn, izrežite ta kupon in pošljite izpolnjenega na:

THE KINZEL-BURKE REALTY COMPANY
No. 2 Lyceum Building, Duluth, Minn., (en blok od Union postaje)

Prosim, pošljite mapo, slike in popis kraja, zemljišča, jeklarne, delavskih razmer itd., pri Gary, Minn., ako se to pošlje zastonj, ker ne prevzamem jaz nobenih stroškov.

Ime .....

Naslov .....

Nova "ILIRIJA"

Slovenska naselbina pri Merril, Wisconsin.

Vsem onim ki se zanimajo za farme; in, ki so nam že pisali, naznanjamo da smo odtvorili novo poslopje s pisarno na postaji v Merrill, kjer se lahko vsak zglasi ki si ogleduje zemljo v teh krajih. Kupujte zemljo samo pri večjih industrijskih mestih; tam je bodočnost. Nova naselbina **"New Iliria"** leži do pet milj od mesta Merrill, z blizu 15000 prebivalci, veliko cvetočo industrijo, ki se po celej dolini nenavadno hitro razvija. Glavna reka države. "Wisconsin river", teče mimo mesta in skoz naselbino. Gradite se dve novi železniški progi in več cest v tem času. Eno miljo od naselbine so dve leto stari naseljenci, ki so letos zgradili novo sirarno. Svet je najrodovitnejši v državi; nič peska nič kamenja; zemlja valovita brez vsacega močvirja, s dobrim trdim lesom, ki se lahko proda. Cena samo še za maj in juni $16. Plačilni pogoji lahki, in po dogovoru. Kedor ne najde vse natanko ko je opisano se mu povrne vožnja. Nobenih knjig in podob. Ne hodite daleč od industrijskih mest v gozde, glejte da bo Vaša zemlja hitro rasla v ceni, kar je mogoče le pri velikih industrijnieh mestih s veliko bodočnostjo. Pišite po pojasnila na

ILIRIA COLONIZATION CO., SHEBOYGAN, WIS.

MAJHEN NAROD, KI IMA DOSTI ZAVEDNIH LJUDI, JE VEČ VREDEN KO VELIKI, KI OBSTOJA IZ SAMIH SOCIJALNIH NIČEL.

Vsi otroci se strinjajo

da je kruh najboljši, če je iz

Duluth Universal moko

(Najboljša moka za kruh)

Vi ne morete speči dobrega kruha, ako mlinar ne rabi dobre pšenice. Naša moka je boljša za peko kot so druge moke. Razloček se lahko vidi in okusi.

DULUTH UNIVERSAL MILLING COMPANY

Duluth Brewing & Malting Co.

DULUTH ,MINNESOTA.

Vari najboljše in rojakom dobro znano pivo v steklenicah poh imenom "REX", kakor :-: :-: tudi pivo v sodčkih. :-: :-:

Math. Kostainshek

upravitelj za Mesaba Range. :-: Virginia Minn.

Dopisi.

Franklin, Kans.

Cenjeni urednik: — V pojasnilo združenim postajam društva sv. Barbare, spadajoče v Forest City, Pa., naznanjam podpisani vsem članom, ki so za združitev, da sem kot zastopnik in član pripravljalnega odbora radi obolenja pooblastil na moje mesto Josipa Peternela, glavnega predsednika. Kot prvomestnik vse organizacije se mi je zdelo najbolj umestno, pooblastiti njega, kajti, ako on ne bode pravilno zastopal želje članov glede združenja, se ga bode najlažje kritiziralo, naj si bode od te ali one strani. Ob enem pa tudi opominjam člane, posebno pa krajevne tajnike, da pazno prečitajo zapisnik zadnje seje glavnega odbora, v katerem je najti mnogo važnih točk.

Vzemimo na primer Narodni Vestnik kot pravilno izvoljeno glasilo društva sv. Barbare. Narodni Vestnik je prejel $80.40, Glas Naroda $739.73 in Amerikanski Slovenec pa celih $3,500.00. Tu kaj govore številke, ki so resnične, in nam kažejo, kam pravzaprav plovemo. Ako je brat Ant. Hočevar, predsednik upravnega odbora, naročil in napravil pogodbo z Amerikanskem Slovenecem za knjige za $3,500,00, nastane vprašaje, kdo je več zakrivil, ali tisti, ki je naročil, ali tisti, ki je bil pripravljen izplačati to svoto. Ako se najde še 6 takih Ant. Hočevarjev, in naj vsak napravi pogodbo za $3,500.00 z raznimi tvrdkami, potem je vsa organizacija na kantu. Primero imamo, kako bi se to lahko zgodilo.

Hvale vredna v celem zapisniku je zadnja točka, ki daje na splošno glasovanje vprašanje glede združenja. Na člane društva sv. Barbare apeliram, da glasujejo za združenje, kajti le v edinosti je bratstvo, ljubezen in moč. Poglejmo napr., kaj se godi danes v Evropi, kjer gredo v boj narodi proti narodu, brat proti bratu. Ako bi v Evropi ne imeli toliko cesarstev in kraljestev, ako bi bili združeni vsi pod enim predsednikom, bi vladal tam še danes najlepši mir, in narodi bi živeli medsebojno kot bratje in sestre. Ravno tako je tudi z našimi organizacijami. Ako bode hodil vsak po svojih potih, moramo v kratkim propasti, ako se pa združimo, potem nam je zagotovljen obstanek. Bratje in sestre, zapomnite si, da je združitev potrebna povsod, pa naj si bode na gospodarskem, društvenem ali političnem polju.

Živela združitev!

Martin Stefančič.

(Radi bolezni pisal Fr. Wegel.)

Frontenac, Kans.

Cenj. uredništvo N. V.: — Dne 7. avgusta smo spremili k večnemu počitku svojega milega rojaka A. Kavčiča. — V najlepši dobi svoje starosti je moral mladenič zapustiti ta svet vsled želodčne bolezni. Srečà njegovega življenja mu je bila nemila. Že v zgodnji mladosti je izgubil očeta in od tedaj je moral deček službovati kot pastir, pozneje pa za hlapca, dokler ga ni poklicala vojaška oblast v službovanje k vojakom. Ko je odslužil svoja leta, se je podal v Ameriko iskat sreče, katere pa ni našel. Prva njegova nezgoda je bila v Ameriki, da si je zlomil nogo. Ko je ozdravil, se je podal iz Kansasa v Montano. Tam je pa zbolel smrtno nevarno na neznani bolezni. Ker je bil čvrste narave, je zopet ozdravil in se vrnil zdrav nazaj v Kansas. Tukaj ga je pa zadela še druga nesreča, ki je bila povod njegovi grozni bolezni, za katero je po mučnem trpljenju umrl. Vsled svoje želodčne bolezni je bil tekom 15 mesecev trikrat operiran. Pred vsako operacijo je prosil, da naj bodo navzoči pri njegovi operaciji njegovi rojaki. Slovenci so mu to željo izpolnili srčno radi, ter so ga hodili obiskavat in tolažiti v bolnišnico prav pogosto, kar mu je tudi hudo ugajalo. Dasiravno je hvalil postrežbo in prijaznost postrežnic v bolnišnici, vendar si je želel po vsaki operaciji takoj domov, med svoje rojake. Slovenci v Frontenac, Kans., so storili vse kar so mogli, da bi rešili mlado življenje svojemu bratu. Z ozirom na požrtovalnost do našega rojaka, se sme izreči najlepša zahvala Božičevi družini v Frontenacu, ki se je izkazala vzgledno napram umrlemu bratu, ki je preživel z malimi izjemami ves čas svoje bolezni pri Božičevih, in tudi pri njih umrl.

Skoraj dve leti je bil bolan in zadnje tri mesece si ni mogel pomagati v posteljo brez pomoči čisto nič. Ker mu je želodec prebavljal vedno manj, je bil videti bolnik končno kot sama kost in koža. Zares, počasi umirati, to je strašno. Silna moč ljubezni do svojega brata je prignala iz daljne Montane v Kansas brata, da streže svojemu umirajočemu bratu, dokler ta ni izdihnil svoje blage duše.

Naš dragi pokojni rojak je bil spreten delavec, živahne in vesele narave. Prizadeval si je biti vsakemu prijazen in dober. Bil je vedno na strani pravičnih in poštenih delavcev, zavzemal se je tudi za naprednost. Bil je ud treh bolniško podpornih društev.

Ker je bil priljubljen vsem Slovencem v Frontenacu, zato je bil njegov pogreb sijajen. V mrtvaškem sprevodu so bila zastopana tri društva z dvema zastavama in z godbo. Ob njegovem grobu so se govorili trije nagrobni govori.

Lahka mu bodi zemljica nove domovine!

Mihael Breznik.

Cleveland, Ohio.

Cenjeno uredništvo N. V.: — Prosim, priobčite ta dopis v cenjenem listu Narodni Vestnik, ki se sme prištevati med prve slovenske liste v Ameriki, in ki se nevstrašeno poganja za pravice in dobrobit Slovencev v tej novi domovini. Za to bi ga moral imeti vsak Slovenec in Slovenka, ki ima količkaj razuma in srca do svojega naroda.

Tukajšnje delavske razmere so zelo slabe, dela se še nekaj, zaslužek je pa tako pičel, da se človek komaj preživi. In tako, kakor tukaj, je menda po vsej tej svobodni deželi, kjer je svoboda samo na papirju, v resnici je pa ni. Delavec je vedno revež in trpin, vsak, kdor ga more, ga guli in tlači, ne samo kapitalisti, ampak tudi lastni rojaki, katerim je bolj pri srcu polna mošnja, kot pa blagor in koristi svojega sorojaka.

Kakor znano, se je v zadnjem času začelo živahno gibanje za združitev slov. podp. Jednot in Zvez, kar je zelo hvalevredno. Posebno S. N. P. J. se zelo trudi za to stvar, le žal, da so v tem oziru preveč pristranski in sebični. Oglejmo si to stvar od bližje. Pred kratkim je glavni odbor S. N. P. J. razposlal društvom glasovnice, da naj člani glasujejo, ali so za višjo usmrtnino in bolniško podporo, ali ne. Na glasovnici se čita med drugim tudi tole: — Člani (ce), ki so že prejeli (e) podporo za katero kronično boleznijo, ne morejo prestopiti v višji razred bolniške podpore. — Torej, ako je kak član že bil bolan in da je dobil kaj podpore, se ne bode mogel zavarovati za višjo bolniško podporo, tudi če bi bil brat sv. Petra. Ali je to pravično in nepristransko? Ne in ne. Zakaj ne bi bili deležni vsi enakih pravic, ker moramo tudi vsi enako plačevati. Jaz sem član S. N. P. J. že sedem let, ali kaj takega nisem pričakoval, da se bode tako grdo postopalo z nami člani S. N. P. J., ki smo jo postavili na to višino, kjer je danes. Ali se tako udejstvuje izrek: "vsi za enega in eden za vse", katerega tako radi ponavljajo vsi tisti pri glavnem odboru S. N. P. J., ki so mastno plačani s žulji delavcev-trpinov?

Ti možje — s socializmom na jeziku — bi se najrajše rešili vseh starih in bolnih članov, radi bi imeli same mlade in zdrave, ki bi samo plačevali in jim kupičili tisočake. Dokaz tega je zadnje glasovanje, ki deli člane v bolne in zdrave.

Koncem dopisa želim Narodnemu Vestniku mnogo naročnikov in obilo vspehov, ter pozdravljam vse zavedne Slovence in Slovenke širom Amerike.

Dolgoletni član S. N. P. J.

Stone City, Kans.

Cenjeno uredništvo: — Tukajšnje delavske razmere so v splošnem slabe, kakor navadno povsod. Rudnik štev. 9, last Mayer Coal Co., je sicer obratoval do zadnjega julija vsak dan, ali radi pomanjkanja prostora se je moralo vedno zadovoljiti kakih 30 do 40 mož z neprostovoljnimi počitnicami.

Sporočiti imam zanimiv dogodek, ki se je odigral 10. t. m. pri rovu štev. 9. Z dnem 1. junija je namreč nastopil službo za "pit bossa" tukajšnjim premogarjem že dobro znani Mike Wagner. In ta Mihec se je takoj pri prihodu izjavil, da bode odslej naprej na Stone City tako plesali, kakor bode on žvižgal, in da bode v nekaj mesecih v rudniku štev. 9 skebsko delo. In resnično, že prvih 14 dni smo opazili, da so nas začeli na plačilni dan oškodovati, da je ogoljufal vsakega delavca za nekaj dolarjev. Posledica tega je bila, da smo sedaj na štrajku, samo zavoljo te hijene v človeški podobi. Kakor pa splošno znano, so ženske zelo radovedne, in dne 10. t. m. so se domenile žene slovenskih premogarjev, da pojdejo zjutraj k rudniku in si ogledajo tega možakarja. Hotele so ga tudi opozoriti, naj se vrne domov in si poišče drugo službo, ker bi mu moralo biti že znano, da se ne vrne noben premogar na delo, dokler se ne odstrani.

Res se je zbralo nad 20 slovenskih žen ob določenem času pri rudniku, da vidijo tega Mihca. Kmalu jim pride pred oči ta pošast, nakar ga ena nagovori, da je boljše, ako gre tja, odkoder je prišel, ker je on vsega kriv, da so možje na štrajku, in da morajo radi njega trpeti žene in otroci pomanjkanje. Ko se je temu govoru zaničljivo smejal in izjavil, da se ne počuti tako slabega, da bi moral iti domov, in da ostane za "bossa" v rovu štev. 9, so ga naše žene tako premikastile po njegovem grešnem telesu, da se je prej tako ošabni Mihec vrnil domov, kjer si sedaj zdravi svojega rojstva kosti.

Pozdrav vsem zavednim Slovencem in Slovenkam širom Amerike.

Ferd. Toman.

Ojo, Colo.

Cenjeni urednik: — Prosim, priobčite ta dopis v N. V., ker so to prve vrstice, katere vam pošiljam od tukaj. Najprej vam moram povedati, da se mi je Narodni Vestnik tako priljubil, da brez njega ne bi mogel biti. V njem najdem dosti zanimivega in koristnega, članke za gospodarstvo in gospodinjstvo, ter mnogo drugih stvari. Najbolj me še zanima gospodinjstvo, ker nas je tukaj veliko pečlarjev. Mi kaj radi prebiramo in poskušamo, kako se napravi ta ali ona jed. Naš pečlarski klub lepo napreduje, tako, da samo za gospodinjstvo ne bodemo potrebovali žensk . . . Ženitve željne dekleta bi imela tukaj lepo izbiro. Ako se jim ne bi dopadli pečlarji pri klubu štev. 1., jih je še devet na razpolago pri klubu štev. 2.

Na društvenem polju smo dobro preskrbljeni. Imamo tri podporna društva, spadajoča različnim organizacijam, tako, da se lahko vsak zavaruje za slučaj nesreče ali bolezni. Jih je pa še nekaj, ki še dosedaj niso pristopili k nobenemu društvu. Te opominjam, naj to kmalu store, ker nikdo ne ve ne ure ne dneva, kdaj ga zadene nesreča.

Kar se tiče delavskih razmer, so v vsej Coloradi jako slabe. Tukaj v Ojo delamo še precej dobro, samo delo je težko dobiti, ker je vse prenapoljeno. Družba, pri kateri smo zaposleni, je pripoznala unijo precej, ko se je začela stavka, toda dela ne more dati. Zatorej ne svetujem nikomur, da bi hodil sem dela iskat.

Štrajka se še vedno nevstrašno, delavci stoje trdno kot Petrova skala, in tudi peklenska vrata jih ne premagajo. Skebje, ki sedaj kradejo kruh trpinom delavcem, se bodo morali kmalu umakniti, in potem jih ne bode hotel pogledati niti cucek.

Koncem dopisa pozdravljam vse rojake in rojakinje širom Amerike. Tebi vrli list pa želim obilo novih naročnikov in predplačnikov.

Član pečlarskega kluba štev. 1.

Calumet, Mich.

Spoštovano uredništvo. — Glavni odbor S. H. Z. toči zopet krokodilove solze, in v štev. 33 Glasnika z dne 14. avgusta je objavil gl. predsednik Josip Čop sledeče naznanilo:

"Pri seji glavnega odbora S. H. Z, ki se je vršila v sredo, dne 12. t. m. se je sklenilo, da se bo stari odbor ravnal po zgoraj navedenem pismu glavnega državnega odvetnika ter storil vse potrebne korake, da se vrši ali nova konvencija ali pa glasovanje po društvih, da se izogne kolikor mogoče visokim stroškom, kateri so zvezani s konvencijo. Od vsakega koraka glavnega odbora bodem potom zvezinega glasila obvestil vse članstvo, tako da ne bode nikakoršnega pri govora."

Tako torej Čop. Zdaj pa si oglejmo člen 18 pravil, ki pravi: "ta pravila in določila se zamorejo premeniti pri vsaki glavni konvenciji z dvema tretjinama navzočih delegatov oddanih glasov." To je bilo tudi priobčeno v blaženem Glasniku.

Glavni odbor je zopet za eno blamažo bogatejši. Najprej trdi, da morajo biti pravila S. H. Z. premenjena le z dvema tretinama navzočih delegatov oddanih glasov na glavni konvenciji, potem pa zopet trdi isti glavni odbor, da bode dal na glasovanje društvom to zadevo. Tako se torej uradniki S. H. Z. drže na eni strani pravil, na drugi strani jih pa zopet podirajo.

Slavno članstvo S. H. Z. vprašujem, ali bodemo še dolgo gledali te žalostne razmere pri naši organizaciji, ter šli po rakovi poti, medtem ko napredujejo druge Jednote in Zveze, da je veselje gledati. Mi pa plovemo bogve kam, vsekakor pa nazaj, in to po krivdi nekaternikov, ki hlepijo po časti, a jim ni nič mar napredek S. H. Z. Ali nismo imeli konvencijo v Ely, Minn., ali nismo bili navzoči vsi delegati razun gl. predsednika Jos. Čopa, ki se je vozil v spremstvu Frank Šavsa okoli, videč, da so mu tla prevroča? Ali nismo vsi delegati zahtevali charterja, s katerim pa glavni odbor ni hotel priti na svetlo? Sklican je bil novi in stari odbor, in ko je zahteval g. Arbanac charter in vprašal, kje je, je odgovoril Čop, da ga ima v žepu, pokazati ga pa ni hotel. Vprašam vas, člani S. H. Z., ali ni charter na razpolago vsakemu članu, da ga upogleda? Zavirači napredka S. H. Z. so podučili svojega zagovornika popolnoma napačno, kar je sam priznal v pričujočnosti starega in novega odbora. Zagovorniku je zlezlo srce v hlače, ko ga je podučil g. Arbanac, da konvencija S. H. Z. ni bila izvanredna, kakor se je trdilo, ampak da jo je pravilno sklical Jos. Čop, glavni predsednik S. H. Z. potom zvezinega glasila.

Umevno je, da ne bi nikdo prišel od glav. odbora na misel, oporekati kaj, ako bi bil na konvenciji na Ely, Minn., izvoljen stari odbor. Tudi charter bi bil potem v redu, če bi šlo po volji gotovih ljudi. Sedaj se opirajo na charter, kaj jim mar, ako zapravijo tisoče delavskega denarja.

Ali ni bila sklicana konvencija po glavnem predsedniku in ostalem gl. odboru S. H. Z., ter bila dana oblast novemu odboru, da se omogoči poslovanje v državi Minnesota? Minnesotska društva niso smela več poslovati po starem zistemu, in da se zagotovi obstoj, je bila potrebna konvencija. Sedaj je pa preteklo že toliko časa, pa je še vedno stara mečkarija, v Zvezi pa največji nered, prepiri in obrekovanja. Delo starega odbora je zanemarjeno do skrajnosti, tem ljudem je samo za čast, za napredek Zveze pa nič.

Opominjam člane in glavni stari odbor, da poravna to zadevo mirnim potom, da se ne bodo po nepotrebnem trosili tisočaki. Člani v Minnesoti morajo imeti ravno take pravice, kakor člani v township Calumet, ker njihov denar ni nič manj vreden, kakor drugi. Skrajni čas je že, da se te razprtije nehajo, in da nastanejo pri Zvezi zdrave razmere.

Resnicoljub.

Grafton, Wis.

Spoštovani urednik: — Ko se je poslavljala mrzla zima od nas, smo si predstavljali lepšo bodočnost, toda naše upanje nas je varalo. Pričakovali smo boljših delavskih razmer, pa zaman. Delavske razmere so se celo poslabšale, tovarna, v kateri se izdelujejo stoli, in v kateri je zaposlenih največ Slovencev, obratujejo jako slabo.

Na društvenem polju pa še precej dobro napredujemo. Imamo dva podporna društva, in sicer dr. "Bratje Sloge", štev. 5. priklopljeno J. S. P. Z. Sloga v Milwaukee, Wis., ter društvo "Slovenske Alpe" štev. 25, pripadajoče Slovenski Delavski Podporni in Penzijski Družbi v Madison, Pa.

Rojakom v sosednjih naselbinah naznanjam, da se bode vršil pri nas kmalu javni shod. Dneva še ne vem, naznanil ga pa bodem v listu pravočasno. Upam, da se bodo udeležili Slovenci shoda v obilem številu, kajti to je velikega pomena za naše rojake.

Pozdrav vsem Slovencem.

John Stampfel.

Eveleth, Minn.

Uredništvo N. V.: — Prosim nekoliko prostora, da se zahvalim Glasniku in njegovemu naročniku iz Eveletha za reklamo, katero mi daje. S tem sem popolnoma zadovoljen in se še enkrat zahvaljujem za to.

Kakor znano vsakemu treznemu človeku, je vsem nemogoče zadovoljiti. Tukajšnji župan John Gleason in komisar naš rojak Jos. Brince se trudita na vse načine, da izboljšata položaj delavcev, trudita se, da izpolnita, kar sta obljubila, vendar ne moreta zadovoljiti vsakogar.

Nek hinavski naročnik gnjilega Glasnika — imena seveda ne navede — se zopet zaganja vame. Saj vem od kod pihlja sapica. Sama grda nevošljivost je tega dopisuna, katerega sicer natanko ne poznam, vem pa, da si je napravil nekaj denarja na stroške delavskih žuljev in s pomočjo Oliver družbe, Sedaj ga boli, ko vidi, da drugi napredujejo, njemu pa so od šli časi, ko so padali petdesetaki na mizo.

Delavske razmere so slabe, posebno tukaj, kjer vlada samo Oliver družba. Zatorej ne morem svetovati rojakom, da bi hodili dela sem iskat, ker ga je težko dobiti.

Pozdrav vsem Slovencem in Hrvatom po širni Ameriki.

John Agnich.

(Nadaljevanje na osmi strani.)

Zdrav mož

je močan in pln življenja. Bolni mož se počuti utrujenega, vedno skrbi, je slaboten, onemogel in ne v redu. Ako občutite kake te znake, ne obotavljajte takoj priti zdravljenje s

SEVERA'S BALSAM OF LIFE

(Severovim Življenskim balsamom) ter se spravite na pot k zdravju. Drugi, ki so to storili, pravijo, da je tonika vsem like zdravilske vrednosti.

Popravi neprebavo in odpravi zapeko.
Je splošna tonika za moške in ženske.
Slabo krvnim ljudem pomnoži kri.
Dispeptičnem ljudem vredi prebavne nerednosti.
Naredi jedila bolj okusna in prebavljiva.
Cena 75c.

Severa's Gothard Oil
(Severovo Gothardsko Olje).
Zoper bolečine in okorelosti.
Mazilo samo za vnajno rabo.
Cena 25 in 50 centov.

Severa's Tab-Lax.
(Severove Tab-Lax).
Sladkorno odvajalo.
Za otroke in odrasle.
Cena 10 in 25 centov.

Zahtevajte samo Severove Pripravke. Ako vas lekarnar ne more založiti, naročijte jih od nas.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

ROJAKI! ORGANIZIRAJTE SE NA POLITIČNEM, DELAVSKEM IN GOSPODARSKEM POLJU. V ORGANIZACIJI JE MOČ IN NAPREDEK VSEH SLOJEV!

Velika razprodaja fonografov

Ta krasna COLUMBIA IV. TALKING MACHINE ima jako mil, čist in glasen glas. Omarica je velika in krasna, ter je izdelana iz hrastovega lesa, je 12 palcev široka in 7 palcev visoka. Rog je črno emajliran, okinčan z rožami, zlato obrobljen in jamčen za 15 let. Ta stroj je stal $40.00, vendar radi velike tekme pošljemo ta krasni stroj z 12 najboljših slovanskih skladb, katere sami zberete iz cenika, vštevši 50 igel **za samo**

$17.50

na lahka odplačila po $1.00 na mesec.

Mi tudi prodajamo znane VICTOR TALKING MACHINE in boljše COLUMBIA GRAMOFONE na lahka odplačila. Pišite po naš ilustrovan cenik. Poslali ga bomo ZASTONJ.

SAUL BIRNS, 117 Second Ave. Dept. 47, NEW YORK

V prejšnjih letih.

Velikokrat slišimo, kako so naši pradedje živeli in kako so bili zdravi. Živeli so vedno po zahtevah narave in brez vsake razkošnosti. Sicer je pa to absolutno nemogoče za ljudi, ki žive v mestih, da bi jim dalo tako življenje zadovoljstvo. Nenavadno življenje, kakor primanjkljaj svežega zraka in solnčne svitlobe, vplivajo zelo slabo na nas in nas prisilijo, da moramo iskati zdravila, katera pomagajo vzdržati naše prebavne organe pri pravem delovanju. Kot tako zdravilo je dobro poznano

Trinerjevo zdravilno grenko vino.

Prvi učinek tega zdravila je, da očisti vse zaostale tvarine, ki ne bi smele biti tam, posebno ostanke neprebavne hrane, ki so se vstavili v drobu. Ti stari ostanki jedil zastruplja celi život. Drugo sredstvo je, ojačiti notranje organe in tako preprečiti ponovno bolezen. Mi priporočamo nadaljšo uporabo tega zdravila

V BOLEZNI ŽELODCA
V BOLEZNI JETER
V BOLEZNI ČREVESJA.

To zdravilo navadno daje popolno zadovolnost in sicer zato, ker prinaša pomoč. Ravnotako je v raznih drugih slučajih, kot pri zapeki, nervoznosti slabosti, bolečinah in ujedi, bledi in rumeni barvi kože, zgubi moči, lenem životu, zgubi apetita in izgubi spanca.

DOBI SE V LEKARNAH.

JOS. TRINER,
IZDELOVALEC
1333-1339 SOUTH ASHLAND AVE. CHICAGO, ILL.

TRINERJEV LINIMENT je precej močno zdravilo, lahko se ga pomeša z oljčnim oljem. Večkrat se pripeti, da bolečine v udih, sklepih in mišicah prenehajo že pri prvi uporabi. Imejte ga vedno doma pri rokah, da je lahko takoj rabite, ako je treba.

ZA SVOBODO IN LJUBEZEN

ROMAN Z BALKANA.
Spisal Marko Stojan.

(Dalje.)

Kavala sama ni bila znana niti njemu, niti bratu Isi. Nista si mogla reči z gotovostjo, ali izkrcata tukaj Jerico in lady Heleno brez skrbi. Dve ženski, ki si ju ugrabil in ju držiš proti vsej pravici v svoji oblasti — dve ženski, ki se zavedata neprestano, da ju ne čaka pri tebi nič dobrega ... dve takšni jetnici bosta porabili pač vsako priliko, da opozorita nase ljudi, od katerih se nadejata pomoči. Brata sta jima bila sicer zagrozila, da ju ubijeta ob najmanjšem glasu, ki bi ga izustili s takšnim namenom, toda vedela sta sama, da se na gosto obljudenem kraju ne bosta plašili nobene grožnje; vpričo mnogih ljudi in za prazen nič vendar ne ubiješ človeka tako udobno kakor na samem — ne glede na to, da je pomenilo zdravje lady Helene Isi Kemalu bogato odkupnino, ki se mu izplača prej ali slej, Ali Kemal pa se za vse na svetu ne bi bil odrekel sladkosti objemov z Jerico, o katerih je sanjaril neprestano že od prvega svojega srečanja z nesrečno Ivanovo sestro.

Kaj je bilo torej storiti?

Prva skrb je bila bratoma, kako dobiti zanesljivih spremljevalcev. Ali Kemal je bil sicer vzel iz Carigrada dva najzvestejša izmed svojih Skipetarov, izprosivši jima dopust za nedoločen čas, kar njemu ni bilo nič težkega — saj so ga smatrali splošno za bodočega poveljnika skipetarske grade, kakor hitro zapade sedanji nemilosti padišahovi... A tisto je veljalo za takrat; Ali Kemal je ostavljal Carigrad v trdnem pričakovanju, da se mu posreči skriti rešiteljem Helene in Jerice svojo sled in spraviti nesrečnici izlahka preko Soluna ali kakega kraja v njegovi bližini v svojo divjo domovino. Zdaj, ko je vedel, da ga zasleduje pogumna četa krepkih mož, pripravljenih vsak trenotek, da se spravdajo z njim po pravu puške in noža, ki sta bila tiste čase najvišja sodnika v količkaj manj obljudenih krajih turškega Balkana se je moral tudi on obdati z ljudmi, ki ne bi zbežali na prvi strel iz samokresa.

Tak človek je sicer vsak Arnavt: temu narodu manjka vse, kar smo vajeni smatrati za znak človečanstva, ne manjka pa mu nikjer in nikoli onega zverskega poguma, ki se vrže brez premišljanja smrti naproti. In tudi Arnavtov ne manjka nikjer na balkanskem poluotoku, ne v najsevernejših pristaniščih Adrije, ne v Carigradu in gotovo tudi ne v Kavali. Brata Kemala sta torej opustila misel na izkrcanje v tem pristanišču, sklenila pa sta, da pošljeta na suho Josufa, najzvestejšega vseh Alijevih zvestih.

"Tu imaš denarja," mu je velel Ali pri slovesu. "Ne štedi ga — glej samo, da najdeš in najameš pet ali šest krepkih mož, ki se ne boje smodnika ali jekla. Stori to kjerkoli, a glej, da opraviš kmalu. Iz Kavale hiti nemudoma v Dramo; sedi tam na železnico in glej, da boš čakal pojutrišnjem zvečer z vso četo na obrežju morja, tam kjer se izliva Struma v Orfanski zaliv. Ali veš, kje je to?"

"Ne vem, gospodar. Toda ne skrbi: ljudi najdem, za pot povprašam, in če mi ni namenjeno prej umreti, — pojutrišnjem, ko pade mrak, bom tam, kjer ukazuješ ..."

"Vrlo, Jusuf; hodi zdaj ..."

S tem je bilo vprašanje rešeno. Ali Kemal je bil sicer podaljšal svojo pot v domovino za več dni, toda zavaroval se je bil presenečenja, ki bi bilo vse prej nego neopasno.

Nihče izmed naših prijateljev na "Floridi" ni slutil, da jih je odkrilo dvoje neprijateljev; pač pa se je porajala med njimi ista misel kakor v glavi Alija Kemala — da solunsko pristanišče ni pripraven kraj, kjer bi mogla Arnavta spraviti svoj plen na suho.

In čudno: baš Ivan, ki je bil drugače vsaj navidezno najbolj v skrbeh za Jerico, je bil zdaj tisti, ki je zagovarjal s posebno vnemo prvotni načrt, ustvariti si v Solunu izhodišče nadaljnega zasledovanja:

"Izprva sem bil malodušen, zdaj pa vidim, da nas vodi naklonjena zvezda. Privedla me je že v Carigradu na pravo sled, in ravno ona me tudi zdaj navdaja s slutnjo, da moramo v Solun. Morda se res ne izkrcajo v tem kraju ... ne čisto tam, marveč kje v bližini ...

Toda bližina Soluna jim je potrebna zaradi ugodnih zvez z Albanijo, zaradi tega, ker hočeta Arnavta nedvomno poiskati par ljudi za spremstvo, in končno zato, ker morajo biti ti ljudje oboroženi. Po železnici ne morejo bežati neopaženo, in tudi ne bi prišli daleč, ker ne vozi v tiste kraje ... Sklepam torej zanesljivo, da se pokaže v Solunu vsaj eden — Ali Kemal sam ali brat njegov."

"Prav imaš," je pokimal Dušan in dodal še: "Pa tudi če ne stopi v Solun niti ta, niti oni — mi se tam opremimo in počakamo par dni. Ako bi se izkazalo potrebno, pošljemo Marka in Jankoviča v kraje, skozi katere morata Arnavta, ako hočeta priti domov; nič ni lagjega, kakor dobiti ljudi izmed naših, ki bodo pazili in nas obevstijo, ako zapazijo kaj sumljivega. Štiriindvajset ur nato, ko stopimo na solunska tla, imamo svojo policijo po vsej Makedoniji, in še malo zaneslivejšo od turške. Lahko pa si izberemo tudi drugo pot ..."

"In ta je?" je prašal poročnik Wheeler.

"Ako počakamo v Solunu toliko časa, kolikor ga potrebujejo navadni parniki, ki vozijo tjakaj iz Carigrada, pa ne dočakamo ničesar, lahko pustimo v nemar vse drugo in krenemo naravnost proti Kemalovemu rojstnemu kraju Spotoma ojačimo svojo vojno moč, in če me vse ne vara, zalezemo razbojnika tik pred vrati njegove kule, kadar se vrne nič hudega ne sluteč in misleč, da je že varen pred našo in božjo kaznijo ..."

"Potem bi vedel jaz še nekaj zaneslivejšega," se je oglasil Estournelle.

"In to je —?" so prašali navzoči z napetostjo.

"Storimo oboje; potem nas usoda ne more ukaniti, in dvoma ni, da se konča naš pohod s popolnim uspehom ..."

Ta pogovor se je vršil v trenutku, ko je plula "Florida" mimo rta Posidi; zavila je proti severu — bili so v solunskem zalivu.

"Zdaj je ena popoldne," je dejal Ivan Dušanu. "Pred večerom bomo v Solunu ... Kdo ve, ali dovolj zgodaj, da lahko ukrenemo še nocoj kaj v prilog svojim načrtom? ..."

Kaj pravite, Mr. Brown?" je prašal Dušan Amerikanca. "Koliko časa vozi ladija od tod do Soluna?"

"Na srečo Vam lahko postrežem z odgovorom. Običajni parniki rabijo pet ur — če vozijo brzo, tudi manj. S "Florido bomo potrebovali največ pičle štiri ure, ako se ne zgodi kaj posebnega."

"Zdaj je ena ... še štiri ure ... ob petih smo tam," je računal Ivan sam pri sebi. "Od petih do noči ... do trde noči ... je čas, ki ga porabimo lahko za rekognosciranje. Ali ne, Dušan?" se je obrnil k pobratimu in mu razložil misel.

"Kako pa da," je odgovoril ta. "Znanje s krajevnimi razmerami je povsod dragoceno. Tudi Marko je že govoril nekaj sličnega ..."

"V Solunu dobimo svoje ljudi," je zamrmral Marko.

"Kako svoje?" je zategnil Ivan.

"Komite; sigurno jih je nekaj skritih v tem mestu ..."

(Dalje prihodnjič.)

Prihajač.

Povest. — Spisal Dr. Fr. Detela.

(Dalje.)

Od dela in britkosti je bila vsa shujšana, in umiralo ji je že upanje, da se vrne Peter, ali, če se vrne, da bode katerikrat njegova. Nje v pismih ni omenil nikdar, in Frančine besede so bile pač le nagajanje ali domnevanja; saj je govorila tolikrat že s Čedinom, in še v misel ni vzel nikoli, da je bila ona nekdaj njemu za sneho izbrana. O, res je, kar je bil rekel rajni oče, da so že bili iskali druge neveste; ona čaka zastonj. Kadar so jo obšle take misli, se ji je zdelo življenje doma še neznosnejše, in mislila si je, da bi pač zdaj vzela vsakega, kdor bi prišel snubit, samo Stržena ne.

Hlapca sta prišla razgrajat v hišo, in Minica je tekla k materi protit, da naj dovoli, da gre k Čedinovim, da jim kaj posodijo. Mati jo strže pogleda. "Kadar jaz umrjem," je dejala, "potlej pojdi, kamor hočeš, poredno dekle, ki komaj čakaš moje smrti!" Jela je vzdihovati po sinu in možu, ki sta jo imela tako rada. "Ti pa me črtiš," je dejala; "ti nisi moja hči. Ciganje so te zamenjali. Vidiš, v kaki stiski smo, da se moramo sramovati pred vsem svetom, in ne da bi pomagala. Le počakaj otepalo se ti še bode, kadar mene ne bo več!"

"Oh, mati," je ihtelo dekle, "saj delam kolikor morem, in storim Vam, kar hočete."

Mati pa ji je začela iznova očitati, da je ona kriva vse nesreče in muke, ker se brani Stržena, ki edini bi jima mogel pomagati, in zlomila je voljo uboge hčerke, ki se je bila upirala toliko časa.

"Oh, saj ga bom vzela," je tarnala deklica, "samo hudi ne bodite." — Pomirjena je odšla mati.

Minica pa je obsedela nema, brez misli; zdelo se ji je, kakor da je končano njeno življenje. Črez nekaj časa je vstala in šla, kakor brez volje, v svojo stanico. Zagledala je rožmarin na oknu, in storilo se ji je inako. Spomnila se je Petrovega odhoda: isti večer je bila pobrala vršiček rožmarinov, ki ga je bila namenila Petru. "Če se prime," je šepetala praznoverna, "se povrne Peter, in jaz bodem še njegova." Prijel se je rožmarin in se razrasel, da ga je bilo veselje gledati. Minica pa ga je gledala sedaj žalostna. "Oh, le zveni in posuši se!" je dejala očitajoče. "Kaj si zazelenel in mi budil prazne nade!" Ozrla se je proč, tja, kjer ji je visela podoba križanega Zveličarja. Ta pogled ji je vdehnil drugih misli. Pred dušo ji je stopilo vse prošlo življenje, in bliskoma se je vrstila doba za dobo. Kako naglo je vse minulo! Kako ničemurno se ji je zdelo vse! In za to minljivostjo se je razprostirala večnost. Pokleknila je Minica in molila goreče in lahko, kakor navno ne, in prosila odpuščanja, če se je katerikrat pregrešila zoper strto božjo zapoved. Vstala je mirna in šla po svojih opravkih in pozabila vse, kar je bilo in kar se ima zgoditi.

Zvečer pa je prišel po stari navadi Stržen. "Nocoj vprašajte Miko!" se mu je nasmehnila krčmarica; in ko je prišla Minica, ji je stopil Stržen naproti in jo zagrabil za roko: "Kako je, Minica? Kdaj napravimo svatbo?"

"Kadar hočete, gospod Stržen," je odgovorila mirno.

"Tristo medvedov, moška beseda!" je rekel Stržen. "Če Vam je prav, mamka, naredimo pismo v ponedeljek."

"Bog daj srečo!" je potrdila mati in mu segla vsa vesela v roko.

XIII.

Želodec dober, pa slabo srce,
Oboje dobro — to skupaj ne gre.

Drugega dne opoldne pa si je opasala Mejačka predpasnik po perilu in stekla v štacuno. Zaupljivo je položila roko na ramo Strženu, ki je v županskih opravkih sedel za pisalno mizo, in se nasmehnila pomenljivo okoli stoječim možem. "Vi tukaj, mamka?" je kriknil Stržen. "S čim Vam morem postreči? — Odstopite vi drugi; jaz imam opravka z Mejačevo gospo."

"Ne, ne!" je branila ona. "Jaz lahko čakam."

"Vi da bi čakali? Tristo medvedov, tega pa ne! — Torej kaj vas je dovedlo k meni?" Menila je ona, da ni nič posebnega, a da bi rada govorila sama z njim. Takoj je odprl on stransko sobo in posadil Mejačko na divan. Bila je malo v zadregi in pričela govoriti, kako bosta kmalu združeni obe rodovini; kako težko je ženski gospodariti, ko se je posli tako malo boje, malo slušajo; koliko nesreč da jo je zadelo v tem kratkem času po moževi smrti; in kako je zabredla v denarno stisko, iz katere bi ji nemara pomogel Stržen.

Strženu je bil že uvod zbudil neprijetne sumnje; bobnal je nepotrpežljivo ob mizo, in mračilo se mu je čelo. Molčal je, ko je končala, gledal po stropu in potihoma žvižgal. "To so sitnosti", reče naposled, "sitnosti, tristo medvedov! Lejte, mamka, k Vam sem bil namenjen z ravno tako prošnjo, zakaj, da govorim resnico, meni se ne godi nič drugače. Ta vrag, ta Roza me goljufa spredaj in zadaj. Vina ni, denarja ni; kar kupuj, kupuj, kupuj! Potem to županstvo, vrag naj je vzame! Menite li, da mene malo stane? Jaz ne morem peš hoditi k gosposki in zadovoljevati se s pol oglom kruha in maseljcem vina. Mene kar obsuje gospoda, kadar se prikažem; potlej pa pijemo brez konca in kraja. Na lov moram hoditi, in mene velja vsak zajec deset goldinarjev. Koliko pa je zamude in kako se gospodari doma, tega še ne računim ne. Razvideli boste, mamka, da Vam ne morem ustreči, dasi bi neizrečeno rad. Storim Vam, kar hočete; a denarja, tristo medvedov, tega pa trgovec ne more dati iz rok. Zapade menica, in denar mora biti tu, ali pa Vam zapečatijo štacuno; in to niso mačje solze. Mejačka je mela s prsti predpasnik in gledala v tla, ker jo je bilo sram. Omenila je, da pač ne potrebuje mnogo, le nekaj malega. "To Vam nič ne pomaga", je odvrnil oni; "to je, kakor bi pljunil na razbeljeno železo. Veste, mamka? meni se zdi, toda brez zamere! da Vam gre gospodinjstvo nekako narobe, ker malo preglobokо gledate v kozarec. Pa recite, da ni res! Kaj? Ali se Vam prilizujem?"

"Oh, gospod Stržen!" je dejala ona osramočena, "kako morete reči kaj takega! Ali ne delam od zore do mraka, in za koga? Za Minico in za Vas, ki bi morali biti vendar malo bolj na našo plat."

"Ha, Bog je ustvaril brado sam sebi najprej. — Toda, mamka, jaz se ne utegnem zabavati tu z Vami. Možje bodo hudi, ki so prišli oddaleč zaradi neke vražje ceste. Tristo tisoč milijonov medvedov naj me požre kosmatega, če se dam še voliti za župana. "Mejačka je odšla potrta in ponižana; kaj takega ni pričakovala od gospoda Stržena! Kaj bode počela sedaj s hlapcema, na to še mislila ni več.

"No, kako je mati?" jo je ogovoril doma Janez. "Ali naj bi šla?" Mejačka je videla, da sta fanta bolje volje, zato je porabila priliko.

"Vesta kaj?" je dejala. "Danes sta pametnejša ko včeraj. Kar ostanita še in pojdita na delo. To bode najbolj prav."

Dalje prihodnjič.)

POZOR, ROJAKI!

Dobil sem iz Washingtona za svoje zdravila serialno številko, da so zdravila prava in koristna.

Po dolgem čakanju se mi je posrečilo iznajti pravo Alpen tinkturo in Pomado proti izpadanju las, kakoršne šdosedaj ni bilo na svetu, od katere moškim in ženskam gosti in dolgi lasje resnično popolno zrastejo, ne bodo več izpadali in ne osiveli. — Ravno tako zrastejo moškim v štih tednih krasne brki popolnoma. Revmatizem v rokah in nogah ter križicah v 8. dneh popolnoma ozdravim; kurja očesa, bradavice, potne noge in ozebline se popolnoma odstranijo. Da je to resnica, jamčim s $500. Pišite po cenik, katerega pošljem zastonj. — **JAKOB WAHCIC 1092 E. 64th St., Cleveland, Ohio.**

Slovencem in Hrvatom!

se priporočamo, da nas obiščejo kadar pridejo na South Range. Naš dobro urejen SALONN je zraven "dipe". Dobra postrežba z vsakovrstno najboljšo pijačo. — Dobrodošli!

Santori Turskano Company
SOUTH RANGE, MICH.

Naznanjam

Slovencem in bratom Hrvatom, da sem zopet otvoril

SALOON

—: na :—

VIRGINIA, MINN.
207 Chestnut Street.

Na razpolago vsakovrstne pijače in smodke. — Jamčim dobro postrežbo ter se priporočam za obilen poset.

MATT. PRIJANOVICH.

Ljudje, ki poznajo dober tobak, kadijo

HAVANA CIGARE

Poskusite cigaro

S. N. P. J.

ki je najboljša cigara na Range.

VAROS in IBY so tudi dobre cigare.

LOUIS TILLMAN
AURORA -:- -:- MINN.

Čarobne karte. Cijena 10c, troje za 25 centi. Pišite po cijenik knjiga.

KNJIGOTRŽNICA ŠOJAT & JURKOVICH
Box 448 DULUTH, MINN.

ZNAK DOBRE OBLEKE

The Columbia Clothing Co

DVE VELIKI TRGOVINI
DULUTH SUPERIOR

Cena za vse enaka. — Obleka za možke in fante; najboljše blago po primernih in poštenih cenah.

SLOVENSKA GOSTILNA
Frank Medved
CHISHOLM, MINN.
Phone 101.

PRIPOROČA SE CENJENIM ROJAKOM V OBILEN POSET.

NAJBOJŠA POSTREŽBA Z VSAKOVRSTNIMI PIJAČAMI.

Samostojno Slov.-Hrv. Podporno Društvo
Složni Bratje

Ustanovljeno 1 svečana 1913, Eveleth, Minn.

Društveni odbor:
Predsednik: **John Intihar**, Box 123. Podpredsednik: **Fr. Okoren**, Box 715. I. tajnik: **Frank Peterlin**, Box 706. II. tajnik: **Anton Lavrič.** Blagajnik: **Josip Francelj, Grand Av.**

Bolniški odbor:
Frank Blatnik, predsednik. **Math. Hrovat** za mesto. **Gregor Gregorčič** za Spruce Loc. **Frank Platnar.**

Nadzorniki:
John Tanko. Frank Štrukelj, John Kapuš.

Društveni zdravnik: Dr. Johnson.

Redne seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu v dvorani Josip-a Francelj.

Dragi rojaki Slovenci in Hrvati! Zanimajte se za naše podporno društvo, katero vam nudi lepo podporo v slučaju bolezni.

Barrows, Minn.

na Cuyuna železnem okrožju.

Nova naselbina z evliko bodočnostjo. Woodland Park addition je ravno razdeljen v lote. Pravi park z lepim senčnatim drevjem, ravno kot pod, samo nekaj blokov od krasne Mississippi reke in od rudnikov. To je prostor kjer kupite nekaj lot, katere so sedaj po $100. do $250., na lahka mesečna odplačila. Cene se bodo zvišale, kakor hitro se bo otvorilo več rudnikov in pocestna železnica. Za podrobnosti se obrnite na

Barrows Realty Co.
312 PROVIDENCE BLDG., DULUTH, ali FIRST NAT'L BANK, BARROWS, MINN

KDOR HOČE DOBRO. PODUČNO ČTIVO. NAROČI NAJ SE NA 'NARODNI VESTNIK". NAJVEČJI SLOVENSKI POLUTEDNIK V ZJEDINJENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

ELCO THEATRE
AURORA, MINNESOTA.

Vam vedno nudi najboljše premikajoče slike, petje in dramatične predstave. — Naše predstave so dobro izbrane za mlade in stare. — Vstopnina vedno samo 5c in 10c. — Začetek vsak večer ob pol osmi uri. Za nedelje imamo posebne programe. NE ZAMUDITE JIH.

Mi imamo najboljše automobile za prevažanje po celem Range. Kadar se hočete peljati, vprašajte pri nas za cene, katere so najnižje. NAŠA POSEBNOST JE ZAPRTI AVTOMOBIL za poroke, krste in pogrebe. Odprto noč in dan.

TELEON 64.

SANDBERG (SMOLEY) BRATJE, lastniki.

BERITE IN RAZŠIRJAJTE "NARODNI VESTNIK".

FIRST NATIONAL BANKA
DULUTH - MINN.

Glavnica - - - - - $500.000.
Preostanek in nerazdeljen dobiček - - - - $1,550.000.

V to banko vlaga država svoje vrednosti.

Obresti hranilnih vlog se plačujejo od dneva vloge.

IZVRSTNA ZEMLJIŠČA PO 3000 AKROV IN VEČ OB

Duluth, South Shore in Atlantic železnici

SO NA RAZPOLAGO ZA

slovenske naseljence

NAJBOLJŠA ZEMLJA, IZVRSTNO PODNEBJE, PRIMEROMA NIZKE CENE.

KRAJ JI JAKO UGODEN ZA ŽITA, ŽIVINOREJO, OVČJEREJO, SVINJEREJO IN KOKOŠJEREJO.

JOS. A. JEFFERY
LAND COMMISSIONER. D. S. S. & A. RY.
DULUTH, MINNESOTA.

ZGODOVINSKE IN ZEMLJEPISNE ČRTICE.

Piše Wiljem Brunschmid.

MESOPOTAMIJA BO ZOPET RAJ.

Turčija je že več let nameravala Mesopotamijo umetno namočiti, a vedno je bila kaka zapreka, posebno za časa sultana Abdul Hamida, ki ni dal za povzdigo turškega gospodarstva ničesar. Vendar Mladoturki so pred par leti to misel zopet oživeli, in najeli so znamenitega inženirja Viljema Willock-a, kateri je izpeljal za angležko vlado umetno namakanje gornje doline reke Nil in več dolin Indije.

Mesopotamija je isti del Turčije, ki leži med rekama Eufrat in Tigris v Aziji — ozemlje okoli tri sto milj dolgo in od petdeset do sto milj široko. V tej ploskvi je okoli 12,000,000 akrov zemlje, in sicer okoli 9,000,000 akrov je puščave in okoli 3,000,000 akrov je močvirja. Inženirji so preračunili, da se zamore okoli 6,000,000 akrov te zemlje preustvariti v najbolj rodovitna polja. V dolini je več plitkih jezer, katere napolnite vsako leto z izstopom reki Eufrat in Tigris. Obe ste veliki reki, izvirate iz gorskih jezer Armenije in se zlivate v Perzijski zaliv okoli 50 milj pod mestom Kurna, kjer se zlivate skupaj in postanete ena reka.

Med tema rekama je najstarejše prebivališče človeka. Mnenje večih znanstvenih prvakov je, da je bil tu raj, in da se je tu razvil prvi človek. Tu so tudi razvaline glavnih mest ducata izmrlih civilizacij, in tu je najbolj zanimivo polje za znanstvenike, ki se bavijo z arheologijo, ker tu so ostanki imperijalnih mest Babilona, Ninive, Palmira in drugih.

Znanstvenik Viljem Willock je prispeval več zanimivih nazorov z ozirom na biblijsko zgodovino in starinoslovje. On trdi, da je bil kraj, katerega imenujemo "raj", na krasni in rodovitni oazi Hairla, katero namaka reka Eufrat in leži 200 milj severno od mesta Bagdad. Tu so štiri reke, kakor so tudi omenjene v bibliji v popisu raja, in vsa okolica ima slično topografijo, kakor je opisana v bibliji v zvezi s svetopisemskem rajem. Sir Viljem Willock nam podaja tudi zanimivi nazor glede vesoljnega potopa, katerega si on predstavlja kot poplavljenje nižin ob rekah Eufrat in Tigris, vsled izstopa teh dveh rek, kar se pripeti še dandanes vsako leto, ker pritisne meseca marca naenkrat vročina in se stopi nagloma v gorah sneg, poleg tega pade pa še marca mnogo dežja. Ta znanstvenik je mnenja, da je moralo pasti v zimi pred potopom v gorah nenavadno mnogo snega, da je vročina naenkrat pritisnila, in da so bila deževja izvanredno silna, da so nagloma narasle reke in povzročile vesoljni potop takrat znanega sveta.

Sir Viljem Willock je mnenja, da je bil Noa vsled večkratnih preplovenj toliko previden, da je zgradil barko, z namenom, da se reši, za slučaj izvanrednega potopa. Njegovo mnenje je, da je spravil vse v barko, kar je mogel, ko je videl naliv in prihajanje vode dan na dan, in da je slednjič njegova barka splavala in plavala okoli, dokler ni zadela in se vstavila, ne na gori Ararat, ampak blizu sedanje vasi Ur na Kaldejskih gričih v armenski provinciji Ararat. On trdi, da skrbno čitanje in premišljevanje vesoljnega potopa, kakor je opisan v sv. pismu, opravičuje to mnenje, kojega je več slavnih znanstvenikov. Več učenjakov, kateri se pečajo z arheologijo, je namreč mnenja, da beseda "Ararat", ki je označena v sv. pismu kot kraj, kjer je obstala Noetova barka, določuje provinco imena Ararat, ne pa visokih gorskih glav, raz katerih bi bilo nemogoče spraviti živalstvo in slednjič barko. Ta slavni inženir, ki je osušil in umetno namočil že velikanske planjave v Afriki in Aziji, pojasnuje, da, če bi bil Noa hidraulični inženir, bi mnogo bolje napravil, ako bi poglobil strugo reke Pison za odtok vodovja, ker bi s tem rešil vse prebivalstvo doline. Pison je ena štirih rek, katera teče skozi rodovitno oazo, kije bila najbrže svetopisemski raj; druge tri se imenujejo Kihon, Kiddekel in Eufrat. Pravzaprav so te štiri reke le delta Eufrata, in mnogi učenjaki so mnenja, da je bil na rodovitnem ozemlju te delte svetopisemski raj.

Nekoč je bila vsa Mesopotamija irigirana, in prve kanale in jezove je najbrže zgradil svetopisemski Nimrod, katerega identificirajo učenjaki v besedi Hamurabi po napisih, kateri se najdejo pogosto med razvalinami starodavnih mest. Cirus Veliki in Aleksander Veliki sta videla Mesopotamijo v višku blagostanja. Propad Mesopotamije se je začel ko je vdrl v deželo kan Gengis s svojimi Mongolskimi druhaljami in kralj Timor s svojimi Tartari, ki so razdejali jezove in kanale in so oplenili in oropali ljudstvo, da ni imelo več sredstev, da bi zgradilo zopet irigacijski sistem. Še danes se vidi sled več sto milj nekdanjih kanalov, ki so dovažali vodo na suha zemljišča, in današnji inženirji se čudijo ženijem, kateri so naredili načrte in zgradili jezove, kanale in jarke. Viljem Willock je mnenja, da se večina starih kanalov obnovi, ker so izvrstno napeljani, in ker bodo stroški za obnovenje teh mnogo manjši, kakor če bi gradili povsem nove.

Te kanale je pomnoževalo in izboljševalo več ljudstev. Babiloneci, Medijci, Perzi, Grki, Rimljani, Saračeni in Kalifi, ti vsi so izboljševali in izpolnjevali irigacijo in osušenje, katero so pričeli že patrijarhi svetega pisma. Ogromno bogastvo mest Babilon, Ninive, Palmira, Nipur, Kuga in drugih starodavnih mest je prišlo največ iz kmetijstva, ki je cvetelo na ozemlju, kjer je danes večinoma puščava, ker manjka zemlji moče, drugače je pa tako rodovitna, kot je ona doline reke Nil.

Willock-ov proračun za namakanje te drugače jako rodovitne pokrajine omenja, da bi stala irigacija nad tri miljone akrov zemljišča okoli štirideset miljonov dolarjev; da bi pa bilo zemljišče vredno sto milijonov dolarjev, če se računi aker le trideset dolarjev. Asuausko jezovje in kanalizacija, katero delo je pred nedolgim končal, je stalo egiptovsko vlado dvesto in petdeset miljonov dolarjev in namaka le okoli sto in petdeset miljonov akrov zemljišča. Sir Willock namerava pridržati v velikih rezervarjih vodo, ki pride spomladi v veliki množini iz gor vsled topljenja snega, in vporabljati to vodo čez poletje za namakanje zemljišč. Vporabil bi dva rezervarja na mestih, kjer so jih imeli že starodavni narodi; zgradil bi pa še tri nove. Porabil bi nekaj starodavnih kanalskih strug, in zgradil bi še nove. Kakor hitro bi bilo to zemljišče prodano, naj bi se, po Willockovem predlogu, irigiralo še ostalo ozemlje, tako, da bi se prestvarilo okoli šest miljonov akrov sedanjih puščav v rodovitna polja V njegovem proračunu navaja ta slavni angležki hidravlični ženij, da bi preživela Mesopotamija lahko dva miljona človeštva, in da bi to človeštvo bogatilo s kmetijstvom, ker vspeva v mesopotamskem podnebju vse, ako se da zemlji vode. Poleg lastnih potrebščin bi se pridelalo toliko, da bi se lahko izvozilo na leto okoli dva miljona ton pšenice, okoli štiri miljone stotov bombaža, in ogromne množine drugih pridelkov. Poleg tega bilo bi pašnikov za miljone ovac in koz in v delti je prostora za sto tisoče goveje živine. Po njegovem načrtu bi se morala zgraditi železnica od mesta Bagdad do Damaska in stranske železnice tu in tam, da bi imeli kmetje pripravna sredstva za izvoz pridelkov.

Turška vlada je imela ta načrt v pretresu, vendar zdi se ji baje tako velikanski, da ga najbrže ne bo skušala vresničiti še nekaj let. Dovolila je pa sto miljonov dolarjev za obnovljenje nekega jeza, da se ohrani isti kos zemljišča, ki je sedaj v poljih. Dvoma pa ni, da se bodo vstanovile prej ali slej kapitalistične sindikade, ki bodo izrabile načrt, in tako bo tudi to ogromne podjetje v rokah privatnega kapitala. Svet potrebuje vedno več bombaža in Mesopotamija je najbolje kraj zanj. Zato so začeli že angležki lastniki predilnic in tkalnic metati oči po Mesopotamiji in dolgo ne bo ko bodo v sedanji puščavi krasna polja. V Afriki je sicer miljone akrov zemljišč, ki ležijo v divjini, in imajo vse lastnosti za pridelovanje bombaža. Vendar tam manjka delavcev; domačini so divji ali pa leni in importirano delavstvo ne more prestati hude vročine. Tudi je velika ovira dejstvo, da postane v istem podnebju tudi importirani delavec len. To je jasna slika, da ne more ves kapital brez delavca ničesar zvršiti, ker vsi miljoni dolarjev ne hasnejo nič, ako manjka enerižje delavca, ki bi šel v boj zoper naravne sile. Domačini Afrike na delajo nič. Za bodočnost ne skrbijo, za premoženjem ne drvijo kot mi Kavkazijci, posebno v Ameriki, narava jim pa nudi za sproti vsega v obilici. Afrikanec in njegovi pradedi se tako komandirajo, da živijo brez dela; in misijonarji belokožnih ver imajo težkoče, da bi vbili Afrikancu v glavo uk, da je neko nevidno bitje, katero nazivamo Bog, preklelo človeštvo in mu je naložilo kazen, češ, le v potu svojega obraza boš jedel kruh. On malo pozna življenske težkoče, katere nazivlja sveto pismo osat in trnje, in živi brez skrbi in brez dela tja v en dan. Ljudi, katerim daje narava vse kar potrebujejo za življenje, je toraj težko zvabiti na delo na bombažna polja, kjer bi služili denar, katerega nimajo za kaj rabiti. Angležki bombažni kralji vgibajo radi težkoč v Afriki, namočiti Mesopotamijo in jo kolonizirati z Italjani, ki so vajeni takega podnebja, in jim dati vdobnosti, ki bi jih vabile v Mesopotamijo mesto v Združene države in v Južno Ameriko, kamor se izseljujejo v velikih množinah sedaj. Tudi Jude se misli zvabiti iz držav, kjer jih preganjajo, nazaj v svetopisemske pokrajine. Kedaj se bo vse to vresničilo, se ne ve. Gotovo pa je, da bo v sedaj neobljudeni in puščavski Mesopotamiji zopet enkrat raj, kjer bo živelo stotisoče prebivalstva; vendar sedanje nemirne razmere v Evropi bodo ta vzvišeni načrt gotovo zavlekle za več let.

.. TRIJE UTONILI.

Cass Lake, Minn., 19. avg. — V Cass jezeru je utonilo danes zvečer troje oseb, in sicer zakonska Isted in Roy Hallum.

Novi avstrijski prestolonaslednik.

V Olomcu izhajajoči "Selski Listy" prinašajo karekteristiko novega prestolonaslednika. V tem članku pravijo, da je prestolonaslednik v svoji rodovini bolj Francoz, kakor Nemec, ker je njegov materni jezik francoščina in ne nemščina in ker je njegova soproga francoskega roda. Nadvojvoda je najbolj naklonjen konservativnemu plemstvu. Po svoji soprogi nadvojvodinji Ziti je v svaštvu z grofovsko in vojvodstvo rodovino Beaufort, ki je stal na čelu zaradi pogreba Frana Ferdinanda demon strujoče aristokracije in ki ji je v svaštvu tudi s knezi Lobkovici in grofi Sylvia — Tarouca je zadobil v zadnjem času volilno mesto v konservativnem plemstvu. Po pogrebu nadvojvode Frana Ferdinanda je imela visoka aristokracija pod vodstvom grofa Beauforta sestanek, na katerem si je prisegala, da bo delala za enotno veliko Avstrijo s popolnoma ravnopravnimi narodi. Videti je torej, pravijo "Selske Listy", da se konservativna aristokracija ne bo umaknila takozvani ustavoverni.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

A. P. Joliet, Ill. — Mi bi Vam priporočali, da začnete kurjerejo z malim, da se stvari naučite s skušnjo. Deset akrov ne čez 5 milj od mesta bo zadostovalo. Vpeljite dobre pasme kur za nesenje. Leghorns so najboljše, vendar so majhne. Mi bi Vam priporočali Rhode Island Reds in Plymouth Rocks. Te dobro nesejo in so tudi velike ter imajo dobro meso. Ako mislite iti v ta biznes, rabiti boste morali valilnike. "Syphers" je eden najboljših inkubatorjev. Treba se je pa s skušnjo priučiti, kako te stroje oskrbovati. Nar. Vestnik pisal je že podrobno o tem. Par krav, majhen sadovnjak in vrt za zelenjavo bi Vam bil v veliko pomoč. Ako nimate nobenih skušenj, ostanite še v delu in skusite stvar doma z malim. Kurjereja Vam bode v zabavo in zraven se boste mnogo naučili. Videli boste, če Vas stvar veseli ali ne.

Da, golobjereja se dobro splača. Par golobov se lahko prehrani za $1.00 na leto in ta par bo imel najmanj ducat mladih. Mladi golobi se v mestih lahko prodajo, in dobili boste za ducat mladih golobov $3.00 do $6.00, recimo povprečno $4.00. Ostane toraj $3.00 dobička na leto od para golobov. Petdeset parov golobov bi dalo okoli $150.00 dobička na leto. Golob je dober za pleme 7 do 8 let. Golobe se drži v golobnjaku. Za letanje se jim ogradi prostor z golobjo mrežo, kakih osem čevljev visoko. Če postavite 8 čevljev visoke droge toliko narazen, da bo merila ploskva 10x16 čevljev, to dovolj prostora za 50 parov golobov.

Lepše mladiče prihranite za pleme, slabe pa prodajte, prodajo se v mestu vedno lahko. Mladičev ni treba krmiti; to preskrbijo stariši, zato je pa z golobjorejo manj sitnosti kot s kurjerejo. Mnogo sreče!

Vsem onim, katerim smo list vstavili, in kateri so naročnino pozneje zopet obnovili, ter so nam pisali, da želijo imeti številke Narodnega Vestnika za nazaj, uljudno naznanjamo, da ne moremo vstreči, ker tiskamo le toliko iztisov, kakor je absolutno potrebno.

Kdor hoče, da se mu list ne vstavi, naj plača naročnino, če pa tega ne more sedaj storiti, naj nam piše dopisnico, kedaj bo zamogel naročnino poravnati. Tekom tega meseca vstavili bomo list vsem, kateri ne obnovijo naročnine, ali ne pišejo, da hočejo to storiti v določenem času.

Narodni Vestnik.

DOPISI.

(Nadaljevanje šeste strani.)

New Duluth, Minn.

Cenjeni urednik: — Ker že tako dolgo časa nisem prišel v javnost, bode mogoče že kdo mislil, da sem šel nad Ruse ali Srbe, in da že iščem kje na bojnem polju svojo glavo. Temu pa ni tako, prijatelj, jaz sem še vedno tu med živimi, ker sem proti vojni, pa naj se vojskuje kdorkoli, makar konzul iz St. Pavla, Luka in vsi tisti, ki se veselijo vojne. Kar je zavednega proletarijata, mislim, da je vsak proti vojni. Jaz sem vsekakor, in mene ne dobijo za to krvavo delo.

Sicer pa nam preti tukaj nova vojna, ker so začeli iz tukajšnje jeklarne tako pridno odpuščati delavce, da jih je ostalo samo še okoli 30. Se pred dvema tedni nas je delalo do 1500, da je tedaj med sedanjim številom delavcev velikanske razlika. Čuje se, da se tudi drugod slabo dela, in da je posebno U. S. Steel korporacija ustavila delo po celi državi. Živila se draže, delavce odslavljajo, da nam torej res ne kaže drugega, kot začeti z vojno. Seveda ne mislim take vojne s klanjem in pretepom ter pobijanjem drug drugega, ampak vojno z glasovnicami, s katerimi se dajo priboriti boljši časi za nas brez prelivanja krvi. Zatorej, delavci državljani, volite v zakonodajo delavske boritelje. Kdor ni državljan, naj si preskrbi potrebne listine in stopi na stran zavednih delavcev, ter se naj bori proti sovragu kapitalizmu, da ga strmoglavimo in vržemo v prepad, da ne bode mogel nikdar več ustati. Le škoda, da je tudi med nami precej takih, ki pravijo pred volitvami, da bodejo volili za socialistično stranko, potem se pa ustrašijo bossov in raznih priganjačev ter volijo proti svojemu prepričanju. Kadar volite, volite nevstrašeno, ne dajte se preplašiti z raznimi grožnjami, drugače nikdar ne dosežete zaželjenega cilja.

Pozdrav vsem rojakom širom Amerike. J. K.

Na prodaj

Podpisani prodam po jako nizki ceni vse poslopje, ki se nahaja na lotah 11 in 12, blok 7, na Ely, Minn., ki je znano kot Bartolovo posestvo, poleg tega imam na prodaj tudi oprembo za saloon (bar fixtures), 1 counter za grocerijsko prodajalno in 1 "meat block" za mesnico. — Kupec hiš mora premakniti iste na drugo mesto, ker moram imeti prostor za novo poslopje. Vprašajte za nadaljne podatke pri

Frank Erchull

122 Campt St., Ely, Minn.

Za krč v želodcu rabite znano in zanesljivo domače sredstvo

Richter-jev ANCHOR PAIN-EXPELLER.

Navodilo za vporabo je na listu, ki je ovit okoli steklenice.

Cena 25c in 50c v lekarnah.

F. Ad. Richter & Co.

74-80 Washington Street

NEW YORK, N. Y.

RAZPRODAJA KNJIG.

Narodna biblioteka, nepopolna, 6 snopičev,	— .60c
Narodna biblioteka, nepopolna, 14 snopičev,	— $1.5.
Vjetnik na Galeji	20c
Kako postanemo stari	35,,
Poduk novopriseljencem z zemljevidom Združ. držav	35,,
Nihilist	25,,
Roman Johan a	20,,
Slov. angl. slovnica	1. —
Pravila dostojnosti	—. 25c
Pripovedke za mladino	—. 25,,
Solnce in dež	—. 25,,
Življenje prestolonaslednika Rudolfa	$1.00

Ženinom in nevestam. Spisal škof Ant. Bonav. Jeglič... $—.25c

Razne nabožne slike po 25c komad

Te knjige so iz stare zaloge in ene so nekoliko umazane, ker so bile v izložbenem oknu, zato so cene tako nizke. Poštnina je všteta. Naročila je nasloviti na:

Narodni Vestnik,
405 W. Michigan Str.,
Duluth, Minn.

POTREBUJEMO

mladega moža za delo zvečer.

GLEASON & FLEMING

303 Grant Avenue, Eveleth, Minn.

ADRESAR SLOVENSKIH TRGOVIN.

MINNESOTA

HELO PRIJATELJ! Kadar si željen, ali če te tare maček, oglasi se v gostilni "Pri mačku" (Anchor Bar) na 311—3. Ave. Hibbing, Minn. John Povsha, lastnik.

MATH. VIDAS slovenska, trgovina. Cenjenim rojakom in slovenskim gospodinjam iz mesta Biwabik in okolice priporočam svojo lepo urejeno in bogato založeno **GROCERIJSKO TRGOVINO. V zalogi** imam občeznana "Cremo" moko; dalje prodajem krmo za živino, kakor: oves, koruzo, mrvo in slamo. Cene zmerne, postrežba solidna. Naročila se dostavljajo tudi na dom. Za mnogobrojen obisk in naklonjenost se vljudno priporoča **Math. Vidas, slovenski trgovec, Biwabik, Minn.**

MIKE DANCULOVICH gostilničar, **529 W. Michigan St., Duluth, Minn.,** priporoča Slovencem in Hrvatom svojo dobroznano in z najboljšimi pijačami in smodkami založeno gostilno, katero vodi pod imenom

SLAVENSKI SALOON

v obilni poset. Rojaki dobe lahko tudi gorka jedila, kar je velike vrednosti posebno za potnike, ki potujejo skozi Duluth. Držimo se gesla: **Svoji k svojim!**

JOŽEF SEKULA, trgovec z obleko Aurora, Minn., naznanja cenjenemu občinstvu, da je znižal cene na zimskem blagu. Ima v zalogi tudi drugovrstno blago. Prepričajte se o blagu in cenah predno kupite drugje.

LJUBO BOGICEVICH, 704 Paladio Building, Duluth, Minn., priporoča se Slovencem in Hrvatom za izvrševanje pooblastil, kupnih pogodb, vojaških profienj itd. **Posreduje pri družbah v slugaju poškodb.**

MARKO MAROLT, gostilničar, Kittzville, Minn., se priporoča rojakom Slovencem in bratom Hrvatom v mnogobrojen obisk gostilne, v kateri je vedno dobiti svеže pivo, dobro vino in razne likerje. Vsak Slovan dobrodošel.

MICHIGAN

PETER MADRONICH SLOVENSKO-HRVATSKI POGREBNIK, 416—6th St., Calumet, Mich. Se priporoča cenj. rojakom. Tel.: Res. 313; Livery 185.

MAT. D. LIKOVICH JAVNI NOTAR, South Range, Mich., se priporoča Slovencem in Hrvatom za izvrševanje raznih zadev, spadajočih v notarsko stroko.

JOHN BARICH SOUTH RANGE, Mich. Največja trgovina v Gornjem Michiganu z **DOMAČIM VINOM** in **TROPINOVCEM.** Prodaja vozne listke za vse prekomorske črte ter pošilja **denar v staro domovino po dnevnem kurzu.**

Za oglase tujih in nepoznanih tvrd ne prevzame ne uredništvo ne upravništvo nobene odgovornosti. Nekatere stvari so dobre, vendar je boljši: drži, nego lovi.

NAŠI ZASTOPNIKI.

..Vsak tajnik postaje Slov. kat. podp. društva sv. Barbare je pooblaščen pobirati naročnino za "Narodni Vestnik" ter nas zastopati za vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela.

MINNESOTA:

Jakob Delak, Biwabik, Minn.
Math. Kapsh, L. Perushek, Ely, Minn.
John Pogačnik, Eveleth, Minn.
Max Volcanshek, Eveleth, Minn.
Jakob Muhvich, Gilbert, Minn.
John Jerina, New Duluth, Minn.
Ant. Mahne, Frank Kochevar, Chisholm, Minn.
Joseph Smuk, Greaney, Minn.
Frank Horvatich, Virginia, Minn.
John Dragovan, Soudan, Minn.
Ignac Heglar, Buhl.
Vincenc Mikulich, Aurora.
Martin Grahek, Section 30.
Marko Majerle, Hibbing in Kitzville.
Frank Oven, Rauch in Silverdale.

MICHIGAN:

Joseph Butala, Ahmeek.
Mike Muhvich, Baltic.

WISCONSIN:

Frank Zajc, Oliver, Wis.
Frank Klanchar, Willard, Wis.
John Wodovnik, Milwaukee, Wis.
John Stampfel, Grafton, Wis.
Frank Skok, West Allis, Wis.
Frank Meh, 243—1st Ave., Milwaukee.
Alojz Golob, 304 Franklin St., Port Washington.

ILLINOIS:

Josip Novak, 206—3rd St., La Salle.
Simon Jesenšek, La Salle, Ill.
Joseph Blish, Chicago, Ill.
Joseph Omerza, De Pue, Ill.
John Kulavic, Springfield, Ill.
Frank Mally, Joliet, Ill.
Frank Goličnik, Panama, Ill.
Frank Brence, Waukegan, Ill.
Tony Prosen, Granville.
Dominik Jerše, Virden.
Frank Kreffel, Nokomis.

INDIANA:

N. M. Vuksinich, Gary, Ind.
Anton Tratnik, Clinton, Ind.
Frank Baudek, 2605 W. Michigan St., Indianapolis.
Frank Krebs, Universal.
Louis Rudman, 737 N. Holmes Str., Indianapolis.

PENNSYLVANIA:

John Šetina, 1111 Woodway, Braddock.
Matt. Kamin, Forest City, Pa.
Ign. Magister, Pittsburg, Pa.
Alojz Tollar, Imperial, Pa.
John Kern, Cannonsburg, Pa.
John A. Germ, Braddock, Pa.
Anton Klančar, Arona, Pa.
Martin Klinar, Johnstown, Pa.
Frank Remic, Lusk.
John Lamuth, Marianaa.
Frank Miklaucich, McDonald.
Martin Koroshec, Ralphton.
Anton Demshar, Broughton.
John Mlakar, Claridge, Pa.
Frank Sedminak, Yukon.
Stefan Guna, Herminie.
Vid Vodišek, Moon Run.
A. Lavrich, Adamsburgh.
Tomaž Previch, Universall in okolica.
Josip Čebular, Vandling
Math. Petrich, Noblestown in Cliff Mine.

OHIO:

Karol Bauzon, Frank Lunka, Cleveland, Ohio.
Ignac Prelogar, Collinwood, O.
Alois Ballant, 112 Sterling Ave., Barberton, Ohio.
Anton Kikel, Youngston, Ohio.
Frank Guna, Bradley, Ohio.
Anton Brelich, East Palestine.
Frank Petrich, 1701 E. 29th St., Lorain.
G. Bersnak, So. Akron.

COLORADO:

Luka Bergant, Segundo.
John Janežič, Leadville, Colo.
Frank Škrabec, Denver, Colo.
Frank Blatnik, Walsenburg.
Anton Udovich, Ludlow.
Frank Repovš, Somerset.

KANSAS:

Ferdinand Toman, Stone City.
John Homec, Yale, Kans.
Anton Zajc, Girard, Kans.
Mihael Breznik, Frontenac, Kans.
Anton Žagar, Kansas City, Kans.
Simon Repovš, Columbus, Kans.
Jacob Cukljati, Pittsburg.
Math. Šetina, Franklin.
Ignac Gabršček, Mulberry.
Mike Krulc, Breezy Hill.

WYOMING:

F. S. Tauchar, Rock Spring, Wyo.
John Globochnik, Diamondville, Wyo.
Frank Koblar, Cumberland.
John Slamnik, Superior in So. Superior

MONTANA.

Kajetan Erznožnik, Red Lodge, Mont.
Peter M. Barich, 234 E. Park Str., Butte.
Peter B. Barich, Walkerville, Mont.
Martin Šetinc, Bear Creek.
Frank Suhadolnik, East Helena.
Leo Sheringer, Roundup.

DRUGI KRAJI.

Frank Malavašič, Little Falls, N. Y.
Josef Schneller, 638 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y.
John Ruzich, Wardner, Idaho.
Josef Strukel, Bryant, Okla.
Josef Kersten, Oregon City, Ore.
Frank Teropčič, Fort Smith in Jenny Lind Ark.
Anton Taškar, Black Diamond, Wash.
Frank Skvarš, Adamson, Okla.
John Sterlekar, Sunny Side, Utah.
Joseph Vogrinec, Sunny Side, Utah.
Venceslav Branisel, Murray, Utah.

Mali oglasnik.

KJE JE

Frank Kaplan, sedaj najbrže bivajoč v Hibbing, Minn. Pred leti sva bila skupaj v Duluthu. Kdor ve za njegov naslov, naj mi ga blagovoli naznaniti, ali se naj pa sam javi, ker mu imam nekaj poročati.

Matija Kocjan,
1115 W. Michigan Str.
(2x.) Duluth, Minn.

NA PRODAJ.

Podpisani prodam moj [illegible] vo na Ely, Minn., po [illegible] ceni, ker se bodem [illegible] farmi. Posestvo je [illegible] vsake vrste trgovino ali [illegible] je, za cene se je obrniti na

Joseph Smuk,
Greaney, Minn.

OGLAS.

Službo dobi upravnik [illegible] ger). Vešč mora biti [illegible] govoru in pisavi in [illegible] zmožen knjigovodstva. [illegible] skušnje v zadružni [illegible] jestvinami. Za točnost [illegible] žiti varščino. Prošnje je [illegible]

AURORA CO-OPERATIVE [illegible]
Box 298
Aurora, [illegible]

IŠČEM

mojega brata Valentina [illegible] ma iz vasi Zagorica, [illegible] Dobrepolje na Kranjskem [illegible] ja se nekje v Minnesoti. [illegible] cenjene rojake naj mi blagovolijo [illegible] naznanijo njegov naslov, [illegible] ve zanj, ali naj mi pa sami [illegible]

Mrs. Francis [illegible]
box 694, Roundup, [illegible]
(8—24)

SPOMINJAJTE SE O[illegible] NIH PRILIKAH SLOVE[illegible] GA ZAVETIŠČA V AME[illegible]

DRUŠTVENI OGLASI.

SLOVENSKO MLADE[illegible] DRUŠTVO "SLOVENI[illegible]

ŠT. 114, J. S. K. J., NA ELY, M[illegible]

Društvo zboruje vsako tre[illegible] ljo v mesecu ob pol 2. uri po[illegible] Gleasonovi dvorani.
Pristopnina znaša $4.00.

DRUŠTVENI ODBOR:
MARCO BLUTH, Jr., predsednik.
JOHN B. SMREKAR, tajnik.
JOSEPH S. KOCHEVAR, blagajnik.
JACOG PRESIREN, zastopnik.

Ker je društvo vstanovljeno [illegible] čno le za mladeniče, zato se [illegible] oni mladeniči, ki še niso pri [illegible] društvu, da vstopijo v naše [illegible] se poleg tega, da bodo zavarovani [illegible] čaj bolezni in smrti, tudi [illegible] zijo v marsičem, kajti naše [illegible] luje nato, da se člani kolikor [illegible] tudi izobražujejo.

Društvo sv. Frančiška [illegible]

Borštnarjev (Catholic Order of [illegible] sters) v Ely Minn.—Vsakate[illegible] razmere dopuščajo, da zamo[illegible] slovenskih Jednot vstanovi [illegible] Jednoto, bi moral postati [illegible] društva, kjer bi se marsikaj [illegible] naučil. — Borštnarska [illegible] lep obrednik, po katerem [illegible] seje in iz katerega se lahko [illegible] uči lepe dostojnosti pri [illegible] jah. — Društvo sv. Frančiška [illegible] je popolnoma v slovenskem [illegible] ko, da je vsakemu rojaku [illegible] Pri nas se lahko zavrnje n[illegible] podporo po $20.00 na mesec [illegible] smrtnino $500.00, $1000.00 [illegible] — Seje se vrše vsako četrto [illegible] mesecu v Gleason dvorani [illegible] zvečer. — Za nadaljna pojasnila [illegible] obrniti na: Chas. Merhar, [illegible] Somrak, V. C. R., John Mat[illegible] S., Jacob Butala, F. S., Frank [illegible] T. K., Joseph Kovach, S. C.

Društvo sv. Cirila in Me[illegible]

št. 1, J. S. K. J., na Ely, Minn., [illegible] starejše slovensko podporno [illegible] Jugoslovanske Katoliške Jed[illegible] Ely, Minn. — Redne seje dru[illegible] vršijo vsako nedeljo po 20. v [illegible] Jos. Skala-tovi dvorani, ob 2. [illegible] poldne. — Društvo vljudno [illegible] pristop vse Slovane. Zavarujem [illegible] hko za smrtnino od $500.00 do [illegible] za bolniško podporo do $420.00 [illegible] gubo roke ali noge $400.00, za [illegible] obeh rok ali nog, ali ene roke [illegible] noge $800.00, za izgubo enega [illegible] $200.00 in obeh očes pa $800.00 [illegible] tako se plača popolna podpora [illegible] za popolno onemoglost vsak [illegible] šnekoli ponesrečbe. — Društvo [illegible] na moške in ženske v [illegible] smrtnine. — Rojaki, boljega [illegible] si ne morete misliti, ki bi [illegible] čalo toliko podpor; društvo je [illegible] no z J. S. K. Jednoto, ki posluje [illegible] polnoma varnem sistemu, tak[illegible] za vaše podpore lahko popolno [illegible] nesete. — Za nadaljna pojasnila [illegible] obrniti na sledeče odbornike: [illegible] Frank Gasperlin, predsednik, [illegible] M. Delach, Box 617, tajnik; [illegible] Banovetz, st., Box 1033, blagajnik; [illegible] zastopnik.

Društvo sv. Petra [illegible]

leth, Minn. — To društvo [illegible] Slovensko-Hrvatsko Zvezo v [illegible] Mich. — Redne seje društva [illegible] vsako četrto nedeljo v mesecu [illegible] Hall, ob 2. uri popoldne. Dru[illegible] za pristop vse Slovene in Hrvate [illegible] Slovensko-Hrvatska Zveza [illegible] vsakega člana za svoto $500.00 [illegible] nine, ter plačuje: za izgubo [illegible] za pestjo $300.00, za izgubo [illegible] pod členkom $300.00, za eno [illegible] za izgubo polovico stopala [illegible] 150.00, za izgubo treh prstov [illegible] jega členka na eni roki $150.00 [illegible] gubo palca $100.00; za vsaki [illegible] gubljeni prst $50.00; za izgubo [illegible] do stopala na nogi $20.00; [illegible] nica, ki se mora podvreči operaciji [illegible] kilo, dobi $50.00 podpore. [illegible] škodbe udov, dobi v slučaju [illegible] vsaki nekoliko podpore. Zveza [illegible] dajo k društvu, dobe pri popolni [illegible] podpore; slednje predlagajo [illegible] zdravniško spričevalo; za izgubo [illegible] rok $800.00; za izgubo obeh [illegible] za izgubo obeh očes $800.00. [illegible] vo pristopivši člani na [illegible] tri mesece v slučaju notranje [illegible] ničb podpore, a če se [illegible] katerikoli način pri delu [illegible] poro od prvega dne popolno [illegible] štvo plačuje $20.00 bolniške [illegible] na mesec; po preteku [illegible] prevzame Zveza bolnega [illegible] čilo podpore za dobo enega [illegible] na mesec. Podpora se izplačuje [illegible] četrto nedeljo v mesecu v [illegible] Rojaki! Pristopajte [illegible] društvu, k Slovensko-Hrvatski [illegible] kajti sigurni ste, da vam [illegible] kakor tudi Zveza, natanko [illegible] podporo ob času bolezni [illegible] smrti pa smrtnino vašim [illegible] Ako se boče kedo kaj [illegible] svetovati, obrne naj se do [illegible] ki so: John Agnich, predsednik; [illegible] Omrsu, st., podpredsednik; [illegible] nich, I. tajnik; John Fugina, [illegible] Frank Bozich, blagajnik. [illegible] iskovalci: za mesto: John [illegible] Adams Location Frank [illegible] Spruce Location: John Lukan[illegible] yal Location: Frank Jaro[illegible]